

VILLA

POST - ΗΟΝΣΕ

ΙΟΛΑΣ

POST - ΜΝΣΕΝΩ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΨΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ

VILLA

POST - ΗΟΝΣΕ

ΙΟΛΑΣ

POST - ΜΝΣΕΝΩ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ

ευχαριστώ τον επιβλέποντα κ. Παναγιώτη
Τουρνικιώτη για τη στήριξη και την εμπιστοσύνη,
τους φίλους, τις φίλες και την οικογένεια μου για την
υπομονή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

05	ΕΙΣΑΓΩΓΗ
06	ΙΟΛΑΣ
07	ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ / ΑΣΘΕΝΕΣ ΣΩΜΑ
11	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΗΡΙΟ
12	Σχέδια
17	ΜΟΝΙΜΗ ΕΚΘΕΣΗ
18	Ισόγειο
26	Όροφος
34	Υπόγειο
40	ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ 'ΙΟΛΑ'
41	Σχέδια
48	ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ
50	Σχέδια
54	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
56	ΤΟΠΙΟ + ΕΠΙΛΟΓΟΣ
58	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΜΑΚΕΤΑ
62	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επανάχρηση της Βίλας Ιόλα αποτελεί ένα ήδη ενεργό και μάλλον ελκυστικό αρχιτεκτονικό στοιχείο και ένα το οποίο αναπόφευκτα προβλέπεται να απαντηθεί σύντομα. Αυτό το στοιχείο, κατά τη γνώμη μου και κατά τη λογική πάνω στην οποία δομήθηκε η παρακάτω εργασία και η επιτυχία ή μη της όποιας απάντησης, δε στοιχειοθετείται μόνο από μία καλή, υγιή αρχιτεκτονική φαντασία αλλά στην προκειμένη περίπτωση και από μία δεινότητα στην ακροβασία.

Από τη μία, η Βίλα Ιόλα, δεν υπάρχει χωρίς την ιστορία της και δεν υπάρχει χωρίς τον Ιόλα. Καθαρά αρχιτεκτονικά μιλώντας, το ενδιαφέρον της είναι περιορισμένο σε αυτό ενός φροντισμένου εξοχικού σπιτιού στα προάστια, με ένα μεγάλο κήπο, εντυπωσιακές λεπτομέρειες και πραγματικά χαοτική εσωτερική διαρρύθμιση.

Ποιος ο λόγος να μιλούμε τόσο πολύ για αυτήν, αν όχι το ότι πρόκειται για ένα σπίτι που έχει φιλοξενήσει τις σημαντικότερες προσωπικότητες της πολιτικής ζωής της μεταπολιτευτικής Ελλάδας και τα μεγαλύτερα κεφάλια της μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης του ύστερου εικοστού αιώνα. Αλλά όχι μόνο αυτό.

Η ίδια η δραματική ποιότητα της ιστορίας της, ή καλύτερα της ιστοριογραφίας της, είναι αυτή που προκαλεί την όποια σαγήνη. Επιβλητικά ερείπια, κλειστές κλειδαρότρυπες, σκάνδαλα, μύθοι, χρυσός, βανδαλισμοί, αδικοχαμένοι θησαυροί, μάρτυρες, η εντροπία της εγκατάλειψης. Αφηγηματικά μοτίβα που μοιάζουν αρχαία.

Υποστηρίζω ότι βαθιά μέσα μας ίσως και να αρεσκόμαστε λίγο σε αυτά τα ψύγματα λόγου, να μας έχουν βολέψει σαν μια δυνατή εξιστόρηση και γιαυτό να αποφεύγουμε να τα αλλάξουμε. Από την άλλη, είναι πια 2021. Κανείς θα μπορούσε να πει πως ο Ιόλας δεν είναι πια εδώ και στη Βίλα πια δε μένουν παρά φαντάσματα. Όλα αυτά, όσο γλυκά κι αν είναι, δεν παύουν παρά να είναι μνημοσυνολογίες. Το ερώτημα λοιπόν παραμένει στην αιχμή αυτής της ακροβασίας.

Ποια είναι η σημασία της Βίλας Ιόλα σήμερα, σήμερα που δεν είναι 1987 αλλά 2021; Πως μπορούμε να την χρησιμοποιήσουμε με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, αλλά ταυτόχρονα δεμένοι στην παραδοχή ότι η όποια σημασία της μας κάνει να την προσέξουμε πηγάζει αποκλειστικά και μόνο από το χθες της; Πως ακροβατεί κανείς εκεί;

Πως μια ιστορία μπορεί να ερμηνευτεί εννοιολογικά και αρχιτεκτονικά χωρίς να εξιστορηθεί ξανά με κίνδυνο να γίνει γραφική. Σε όλη αυτή την προσπάθεια σχεδόν κράτησα μία συνειδητή απόσταση από το πρόσωπο του Ιόλα. Δεν ήθελα ούτε να τον κρίνω αυστηρά, ούτε να τον ευλογήσω, ούτε να τον μάθω πολύ καλά, με την πεποίθηση ότι η αρχιτεκτονική χρειάζεται και έναν βαθμό αφελούς άγνοιας για να γίνει, για να μη βαλτωθεί από συστολή.

Παρακάτω παραθέτω λίγα από αυτά που ξέρω.

SOURCE: ATHENS VOICE

ΙΟΛΑΣ

Ο Αλέξανδρος Ιόλας ήταν ένας ιδιαίτερος άνθρωπος. Αλεξανδρινός. Φεύγει σαν χορευτής από την Αθήνα για το Βερολίνο, το Παρίσι, αργότερα τη Νέα Υόρκη. Θα τους μάθει όλους και θα τον μάθουν όλοι. Θα φέρει τον Magritte και τον Ernst στην Αμερική, θα διοργανώσει την πρώτη ατομική έκθεση του Andy Warhol, θα προωθήσει τους Έλληνες Τσαρούχη, Μόραλη και Χατζηκυριάκο-Γκίκα στη διεθνή αγορά.

Η Βίλα χτίζεται στην προσπάθεια του να επαναπατριστεί μετά τη δεκαετία του 60. Η τελευταία του όμως δεκαετία, η χρυσή δεκαετία του 80 έμελλε να είναι μάλλον η πιο πικρή της ζωής του. Συνεχείς ηθικές και προσωπικές επιθέσεις από μερίδα του τύπου για τον τρόπο ζωής του αλλά και για σκάνδαλα που αρχίζουν να στοιχειοθετούνται εις βάρος του. Σκάνδαλα για τις σεξουαλικές του επιλογές, ένα σκάνδαλο με κεντρικό θέμα την αρχαιοκαπηλία. Πορνοσυλλέκτης, αρχαιοκάπηλος. Όλα αυτά τη στιγμή που η υγεία του χειροτερεύει και η Βίλα αρχίζει να παρακμάζει.

Ακόμη και μετά το θάνατο του το 1987, η συλλογή Ιόλα δε γίνεται δεκτή από το ελληνικό κράτος, μάλλον με τον κοντόφθαλμο φόβο της λαϊκής κατακραυγής. Αντ' αυτού γίνεται ανάρπαστη στους κύκλους των διαρρηκτών και κλεπτών. Η Βίλα βανδαλίζεται. Τα πάντα. Μέχρι και η χρυσή πόρτα. Κάθε έργο πέρα από λίγα εναπομένοντα.

SOURCE: ATHENS MAGAZINE

SOURCE: LIFO

ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ / ΑΣΘΕΝΕΣ ΣΩΜΑ

Η Susan Sontag εκδίδει το 1978 ένα βιβλίο κριτικής θεωρίας με τον τίτλο «Η Νόσος ως Μεταφορά». Από τη χρονολογία αυτή και μόνο μπορεί κανείς να καταλάβει ότι η Νόσος την οποία έχει σε μεγάλο βαθμό κατά νου η Sontag είναι το AIDS. Ο Ιόλας χάνει τη ζωή του από το AIDS σε μία περίοδο κατά την οποία όλη του η κληρονομιά μοιάζει να καταρρέει. Ο ίδιος διαμελίζεται ηθικά από συνεχείς επιθέσεις του τύπου, η αυτοκρατορία του αρχίζει να βανδαλίζεται από πολλές μεριές.

Η Sontag σε εκείνο το βιβλίο γράφει:

«Η ιστορία της μεταφορικής σκέψης γύρω από το σώμα περιλαμβάνει πολλές εικόνες που αντλούνται από άλλες τέχνες και από την τεχνολογία, ιδιαίτερα μάλιστα από την αρχιτεκτονική. Μερικές μεταφορές δεν επιδέχονται ερμηνεία, όπως η εκκλησιαστική και ποιητική ιδέα του σώματος ως ναού, την οποία εισάγει ο Απόστολος Παύλος. Μερικές άλλες απηχούν σημαντικές επιστημονικές συλλήψεις, όπως η ιδέα του σώματος ως εργαστασίου».^[1]

Αν λοιπόν η Sontag αποσαφηνίζει τη σαφή λειτουργική και εννοιολογική σχέση σώματος-κτηρίου, τότε εμείς μπορούμε να προεκτείνουμε αυτόν τον συλλογισμό λιγάκι παραπέρα και να προτείνουμε έναν δεύτερο παραλληλισμό. Ασθενες σώμα / Στοιχειωμένο σπίτι. Το ασθενές σώμα, το σώμα που νοσεί από τον ιό είναι το ακριβές παράλληλο το στοιχειωμένου σπιτιού.

Η Βίλα Ιόλα είναι πράγματι στοιχειωμένη. Είναι από τα πρώτα πράγματα που θα σου πει κανείς για αυτήν. Επίδοξοι ghost-busters και άλλοι κυνηγοί τεράτων την ερευνούσαν για χρόνια στη σφαίρα του αστικού θρύλου.

Ο Mark Wigley στο 'Architecture of Deconstruction', μιλά αρκετά για στοιχειωμένα σπίτια. Συγκεκριμένα γράφει:

«Δεν είναι πως μερικά σπίτια τυγχάνει να είναι στοιχειωμένα. Το σπίτι είναι σπίτι μόνο ενόσω είναι στοιχειωμένο.»^[2]

Υποστηρίζω πως στην περίπτωση του Ιόλα, η ασθένεια του σώματός του και το στοιχειωμά του οίκου του είναι το ίδιο και το αυτό.

Το ίδιο αφηγηματικό σχήμα βρίσκεται πίσω κι από τις δύο εξιστορήσεις. Αυτό ενός παρασιτικού οργανισμού που εισβάλλει και διαρρηγνύει το όλον από μέσα προς τα έξω.

Η ιδέα μου στην ουσία ήταν απλή. Τι κι αν αυτό το σχήμα μπορεί να γίνει αρχιτεκτονική. Τι κι αν η ιστορία του Ιόλα δεν ειπωθεί ξανά με αναφορές και με pastiche αλλά βρεθεί εγγεγραμμένη στο dna των ίδιων των μορφών της παρέμβασης και το κτήριο δεν είναι παρά ο ξενιστής τους. Τι κι αν αυτή δεν είναι μία κακόβουλη συμβίωση αλλά το εμβόλιο που κουβαλά το νεκρό μέλος μίας πικρής μυθολογίας, ένα είδος νεκρού memorabilia, εγγεγραμμένο στη σύστασή του; Τι κι αν μπορεί με την τοποθέτησή του να εξαγνίσει και να καθαγιάσει από μέσα προς τα έξω το αποσαθρωμένο κέλυφος.

Άρχισα να μελετώ μορφολογίες ιών και αποφάσισα πως δε θα παρέμβω εξωτερικά αλλά εσωτερικά και πως τα εργαλεία μου θα είναι αυτά του ξένου σώματος και του ανοίκειου υπάρχοντος.

Το ίδιο το σπίτι προσφέρεται για τέτοιες ανοίκειες συνεπαγωγές. Κοιτώντας μόνο και μόνο την κάτοψη του ισογείου όπως ήταν παλιά, κανείς συνειδητοποιεί πως πρόκειται για ένα maze πολυπλοκότητας που όμως, μέσα στα μικρά δωμάτια, τους στενούς διαδρόμους και τις αναπάντεχες οπτικές φυγές δίνει το τέλειο σκηνικό για ένα πεδίο ανοικειότητας.

Όλες οι αλλαγές που έχω κάνει στη διαρύθμιση, θέλησα να είναι μέσα στο όποιο σχεδιαστικό πνεύμα διακατέχει αυτό το σπίτι. Δεν ήθελα να τα ρίξω όλα κάτω και να φτιάξω μεγάλους ενιαίους χώρους, ήθελα να μοιάζει λίγο με σπίτι παγωμένο στο χρόνο, οι αλλαγές να μοιάζουν φυσικές, σαν να χρειάζονταν τόσο ώστε να μπορούσαν να είναι από πριν εκεί.

Ο στόχος ήταν να δημιουργήσουμε ένα μεταίχμιακό υβριδικό παράγωγο ανάμεσα σε ένα μουσειοποιημένο σπίτι και ένα οικειοποιημένο μουσείο, ένα σπίτι που επίτελει τη μουσειακότητα που το έχει παγώσει στο χρόνο, δημιουργώντας ένα μετά-σπίτι και ένα μουσείο που δεν προτάσσει αντιστηκτικά τα αντικείμενα του σε λευκούς τοίχους αλλά τα υποδέχεται, τα εξοικειώνει.

SOURCE: HUFFPOST GREECE

SOURCE: HUFFPOST GREECE

SOURCE: VICE GREECE

SOURCE: HUFFPOST GREECE

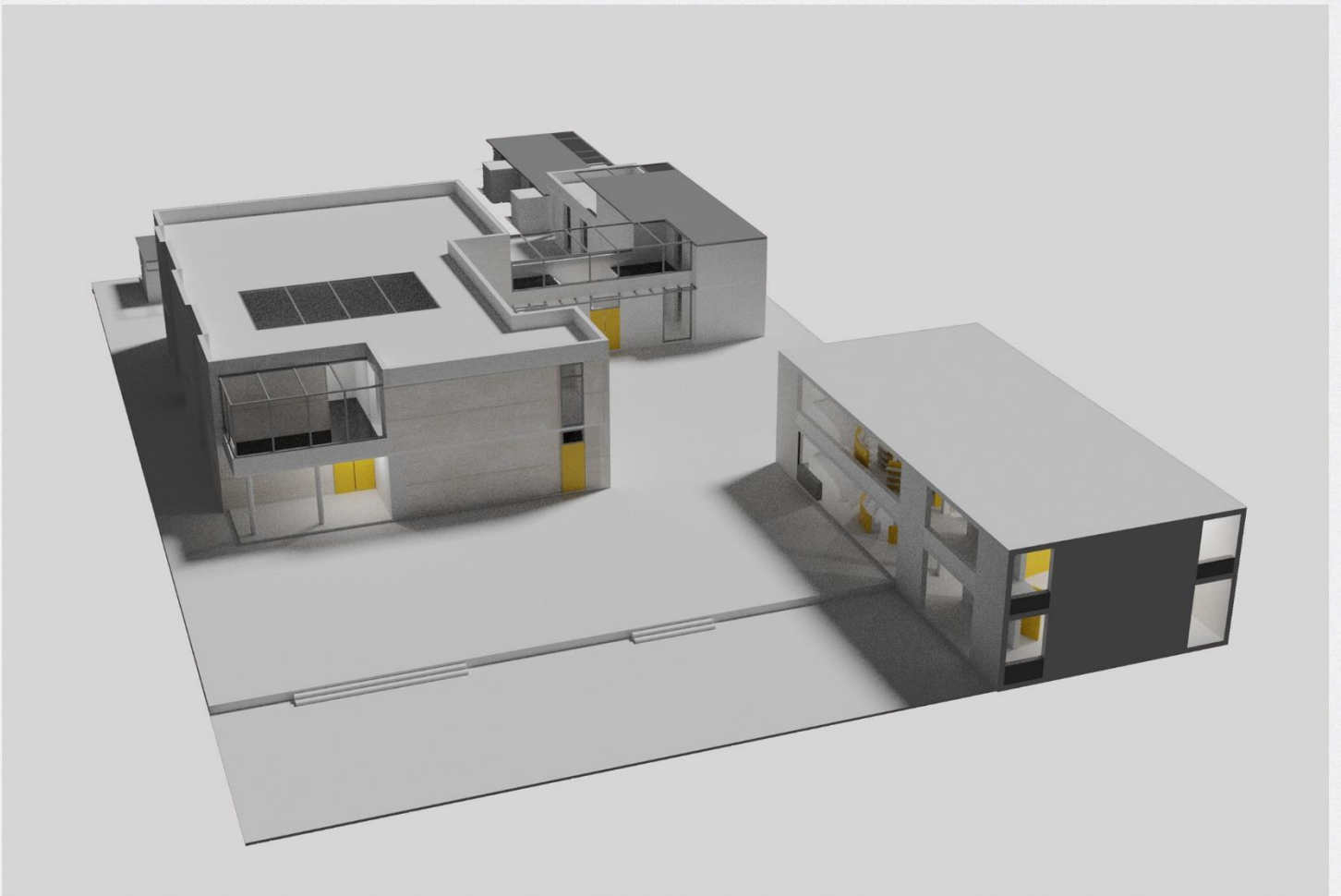

SOURCE: ADFF.GR

SOURCE: VICE GREECE

NOTIA ΟΨΗ

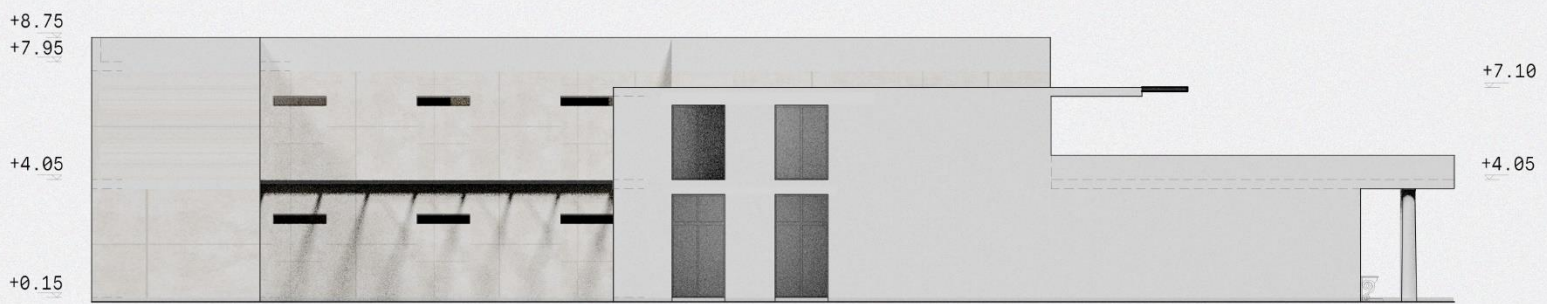

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

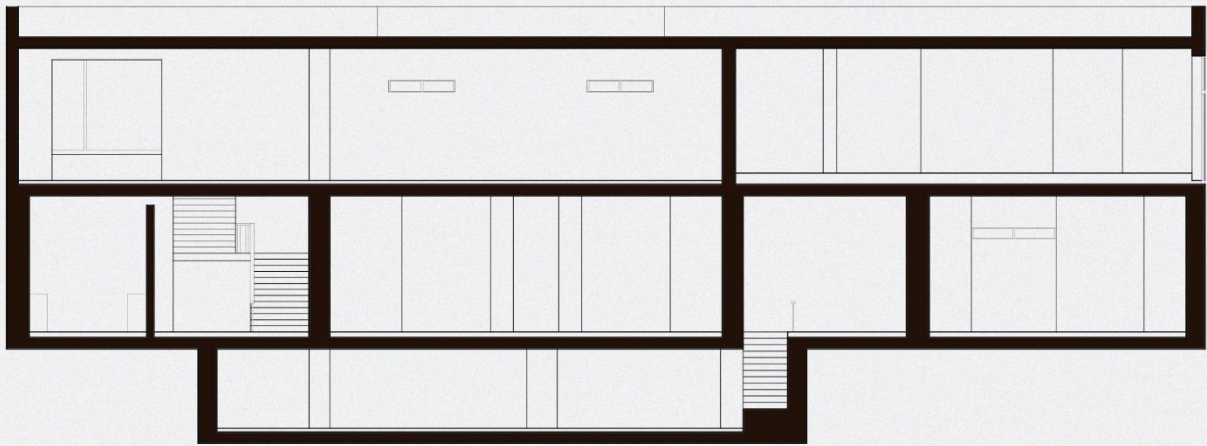
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

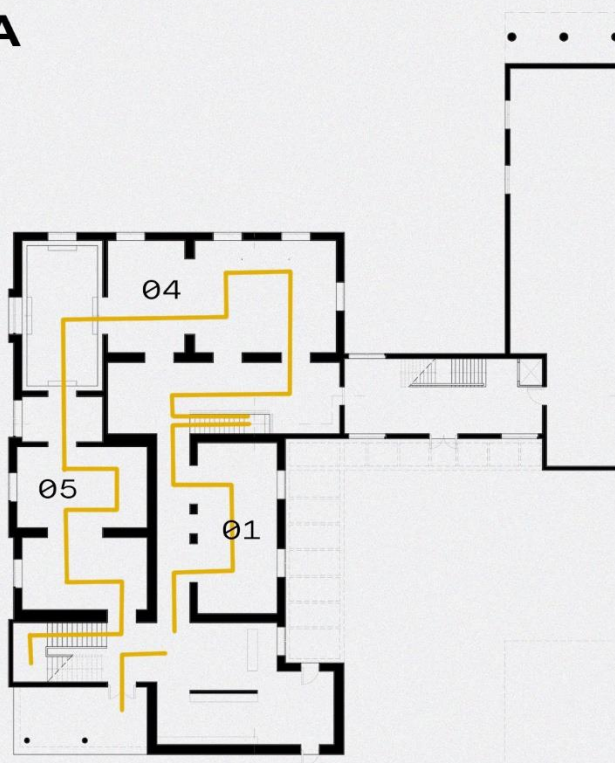
TOMH A-A'

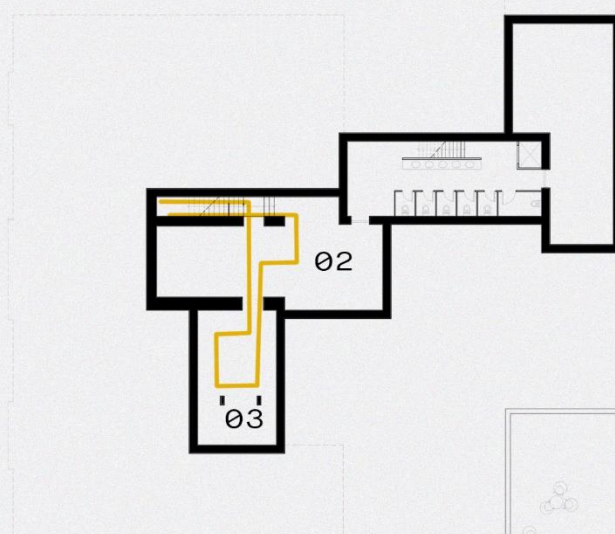
TOMH A-A'

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

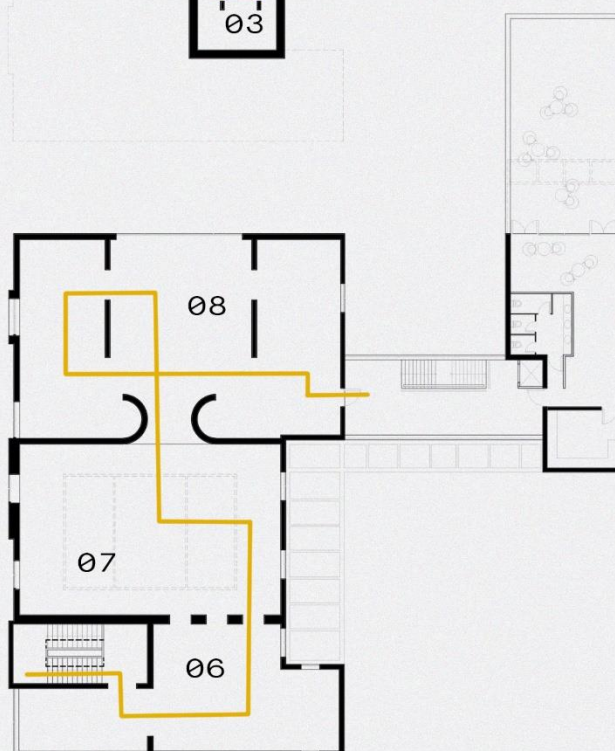
ΙΣΟΓΕΙΟ

ΥΠΟΓΕΙΟ

ΟΡΟΦΟΣ

ΜΟΝΙΜΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η παρακάτω έκθεση θα λέγαμε ότι ανήκει στο είδος της Εναλλακτικής Ιστορίας.

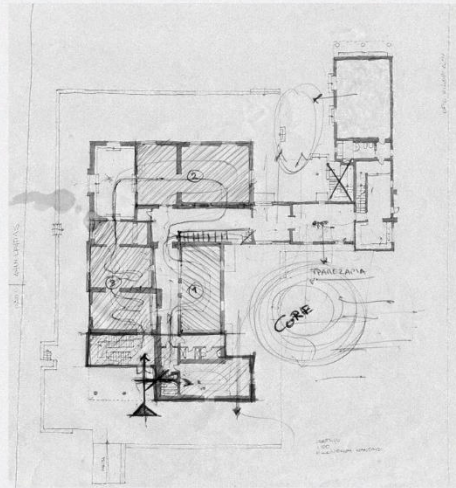
Το 2017, ο δημοπρατικός οίκος Sotheby's στο Λονδίνο εξέδωσε την ανακοίνωση για μια δημοπρασία 155 έργων, με τον τίτλο «Iolas Collection», έργα ζωγραφικά, γλυπτά, έπιπλα, προσωπικά αντικείμενα, κοσμήματα και αρχιτεκτονικά στοιχεία που φημολογείται ότι αποτελούσαν τη συλλογή του Αλέξανδρου Ιόλα. Σαφώς δεν είναι όλα. Δε φαίνεται να έχει γίνει ποτέ μια πλήρης καταγραφής της έκτασης ολόκληρης της συλλογής του Ιόλα, τουλάχιστον όχι μία που να έχει δημοσιοποιηθεί. Αυτό για πολλούς λόγους, που είναι ενδεχομένως λίγο προφανείς σε όσους ασχολούνται με αυτή την ιστορία και τα παραλειπόμενα της.

Η προέλευσή των έργων του Sotheby's κρατήθηκε επίσης μυστική με την πρόφαση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των πελατών τους, όπως οι ίδιοι απάντησαν σε αντίστοιχη επιστολή προς το Δήμο Αγίας Παρασκευής, ο οποίος μάλλον εύλογα αμφισβήτησε το νόμιμο δικαίωμά τους στην πώληση των κλοπιμαίων.

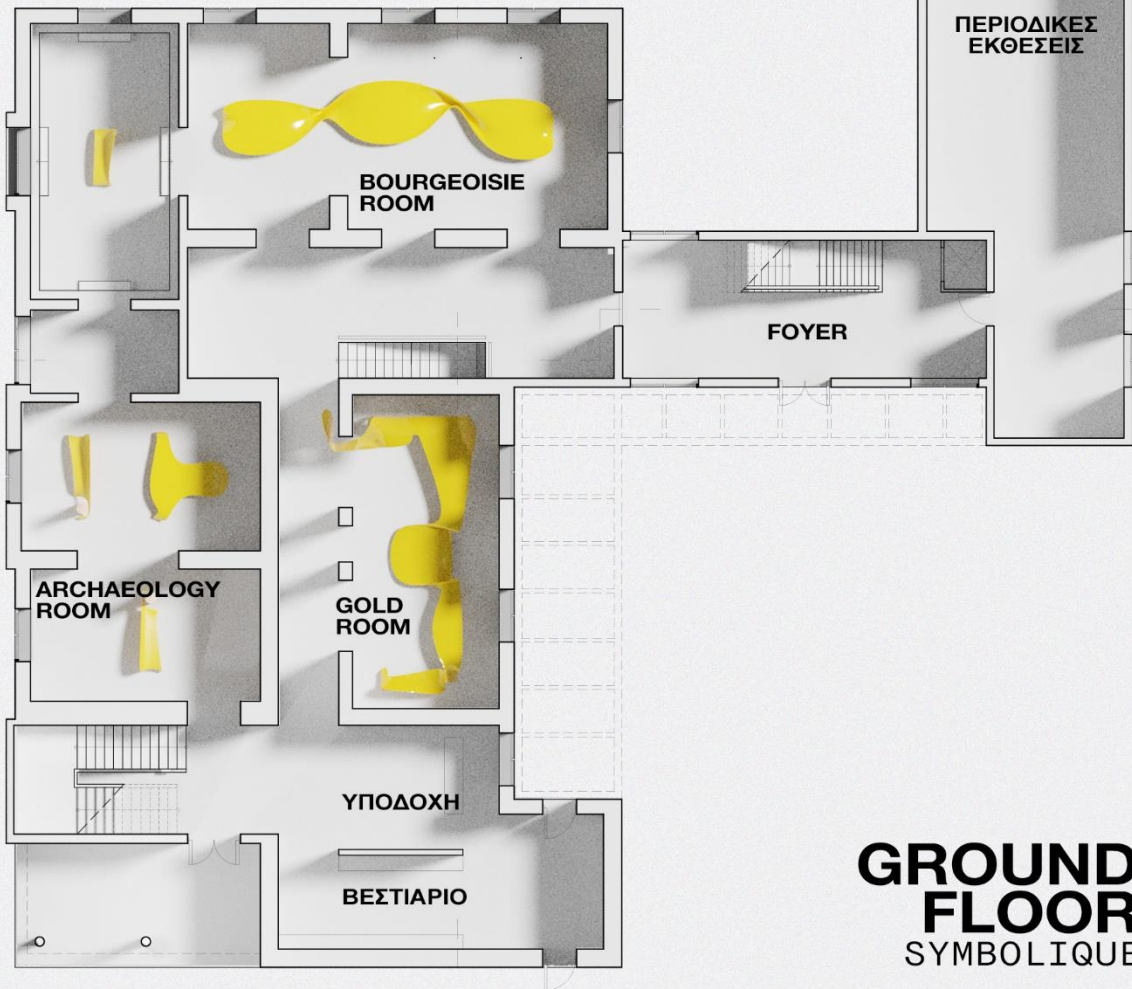
Η έκθεση στην οποία θα περιηγηθούμε στις παρακάτω σελίδες, παράλληλα με την παράθεση των κατόψεων και των επιμέρους επεμβάσεων σε αυτές σε σύγκριση με τις παλιές τους εκδοχές, είναι μια έκθεση ψηφιακής πραγματικότητας, δεν προτείνει μόνο μια βέλτιστη διάταξη και επιμέλεια κάποιων έργων τέχνης. Θα μπορούσαμε να πούμε πως πραγματοποιεί ψηφιακά κάτι που πραγματικά είναι μάλλον για πάντα ανέφικτο πια, τη σύναξη των πλέον διασκορπισμένων σε ολόκληρο τον κόσμο έργων της συλλογής Ιόλα πίσω στο σπίτι τους. Συνεπώς, δεν πρόκειται απλά για μία μοντελοποιημένη αναπαράσταση μιας αρχιτεκτονικής, τα ίδια τα σχέδια αποτελούν τη δική τους ανέφικτη μετα-αρχιτεκτονική.

Κάτοψη πριν την παρέμβαση

Πρώμο σκίτσο στην παλιά κάτοψη

GROUND FLOOR SYMBOLIQUE

Πρώτα, υπάρχει πάντα το ισόγειο, το επίπεδο των καθιστικών, το επίπεδο που υποδέχεται τους ξένους, το επίπεδο της γλώσσας, των συμβόλων και των αναπαραστάσεων. Ο Wigley γράφει για τα στοιχειωμένα σπίτια:

“Η παραδοσιακή έννοια του στοιχειώματος είναι ακριβώς αυτή που καταδεικνύει ότι το σπίτι δεν είναι απλά ένα αντικείμενο που αναπαρίσταται, αλλά ένας μηχανισμός αναπαραστάσεων από μόνο του.”^[2]

Το συμβολικό κατά Lacan δεν είναι παρά η τάξη της γλώσσας και η αναπαράσταση δεν είναι παρά γλώσσα.

Στο ισόγειο της έκθεσης στα αστικά, υπερφορτωμένα σαλόνια του Ιόλα, δημιούργησα μια υποδοχή για τις πιο βαρυσήμαντες, συμβολικές αναπαραστάσεις, τα πιο πομπώδη αντικείμενα, υπερστοιβαγμένα σε μια παρακμάζουσα υπερβολή, πλουσιοπάροχα ασφυκτικά.

Η πρώτη μου χειρονομία ήταν να διαταράξω την είσοδο που γίνεται σε μία ευθεία στην παλιά κάτοψη, με σκοπό να ξεδιπλώνει μια αλληπάλληλη διαδοχή σαλονιών. Αντ’αυτού εισαγόμαστε στην έκθεση από έναν στενό διάδρομο, έναν οισοφάγο όπου τα δωμάτια της έκθεσης ανοίγονται γύρω του σαν κοιλότητες.

Στο πρώτο από τρία εκθεσιακά δωμάτια συναντάμε το λεγόμενο Gold Room, ένα δωμάτιο το οποίο συλλέγει όλα τα χρυσά αντικείμενα μαζί. Το χρυσό είναι άλλωστε το συμβολικό χρώμα του Ιόλα. Στους τοίχους όλου του ισογείου ανανεώνω το παλιό μάρμαρο με τα νερά στο χρώμα της ώχρας που ο Ιόλας είχε επιλέξει για την επένδυση των τοίχων.

Στο Gold Room θα συναντήσουμε μια σειρά από κυρίως γλυπτικά έργα, ανάμεσα τους τα χρυσά χέρια του Salvador Dali, ένα τραπέζι με χρυσά πόδια που καταλήγουν σε χρυσά τακούνια σε σχέδιο του Novello Finotti, χρυσές και μπρουτζινες σφαίρες του Taki και του Lucio Fontana καθώς και δύο ολόχρυσες πλάκες του Ιωάννη Καρδαματη.

Βγαίνοντας στο διάδρομο και αφού μεσολαβήσει η σκάλα που καθιστά δυνατή την κατάβαση στο υπόγειο, βρισκόμαστε απέναντι από έναν διάτρητο (πλέον τοίχο), ο οποίος μας εισάγει στο δεύτερο εκθεσιακό δωμάτιο του ισογείου, το λεγόμενο Bourgeoisie Room.

Εκεί, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μία σειρά από έργα τα οποία μοιράζονται την κοινή θεματική της αστικής τάξης και της αστικής ζωής.

Το αστικό δυτικό σαλόνι του 18ου και 19ου αιώνα ενυπάρχει στοιχειωμένο από την πληθώρα του διακόσμου του. Σε μία προσπάθεια να το σχηματοποιήσω, αν το σπίτι/μουσείο δεν είναι παρά ένα στομάχι που καταβροχθίζει αντικείμενα και η αρχιτεκτονική του δεν είναι παρά η οργάνωση του πεπτικού εκείνου συστήματος, τότε το αστικό σαλόνι είναι λουκούλλειο ρωμαϊκό γεύμα. Λόγος και πέψη, και τα δύο διαδικασίες στοματικές, βρίσκονται σε ατέρμονη συνέργεια. Ο Mark Wigley στο ‘Throwing Up Architecture’ μας μιλάει πολύ για εκείνη την τάξη της αρχιτεκτονικής της δυσπεψίας^[3], περίπου δέκα χρόνια πριν ο αρχιτέκτονας Stourley Kracklite αρχίσει να πάσχει από παρόμοιες φρικτές στομαχικές ενοχλήσεις στην ‘Κοιλιά του Αρχιτέκτονα’ του Peter Greenaway. Αυτό που είναι η δυσπεψία για το σώμα, είναι το στοίχειωμα για τον οίκο.

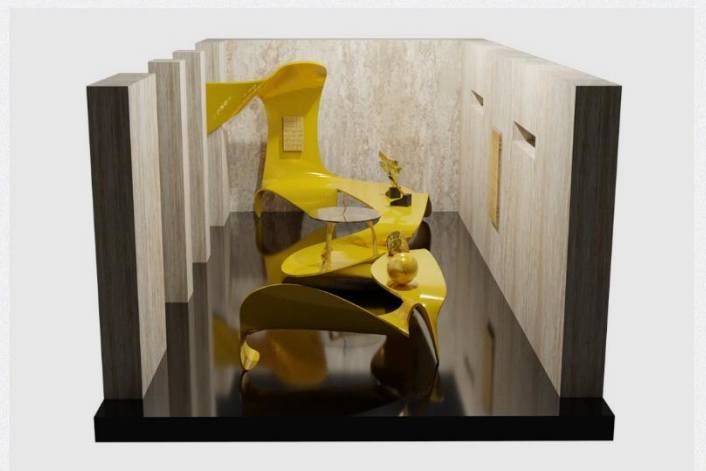
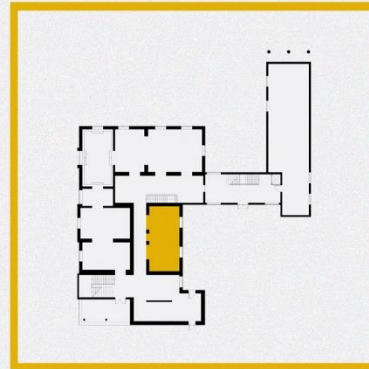
Σε αυτή την ενότητα θα συναντήσει κανείς πρώτα τρία έπιπλα της γαλλικής ή της γαλλοφλαμανδικής αριστοκρατίας του 17ου με 19ου αιώνα, πίσω τους το «They Laughed when I sat down to play», μία απεικόνιση ενός αστικού πιάνου του William Copley, μια δεσποινίδα του Matisse, Max Ernst, Fassianos και δίπλα τους ένα πλούσιο περσικό χαλί και 12 ασημένια και χρυσά βενετσιάνικα πιάτα.

Σε αυτή τη γωνία, μία άρθρωση μεταξύ του δεύτερου και του τρίτου δωματίου φιλοξενεί τον γενναίου μεγέθους Μεγαλέξανδρο του Andy Warhol, μία ειδική παραγγελία στον καλλιτέχνη από και για τον Μεγαλέξανδρο Ιόλα. Είναι ίσως το μόνο έργο που εκτίθεται αυτόνομο. Και μας προειδεάζει για το τι θα δούμε παρακάτω, στο δωμάτιο της Αρχαιότητας.

Εδώ, το σύμβολο του Συμβολικού ισογείου αποκτά κυριολεκτική σημασία, καθώς το δωμάτιο πραγματεύεται τα σύμβολα της αρχαίας ελληνορωμαϊκής παράδοσης, μορφολογίας και μυθολογίας.

Δύο αληθινές τοσκανικές κολώνες απαντιούνται από την οπτική φυγή σε μία pop art κολώνα-φαλλό του Harold Stevenson. Στη μία πλατφόρμα, κάποιες απομιμήσεις κιονοκράνων κορινθιακού ρυθμού, και κάποιες μαρμάρινες σφαίρες από την Ιταλία. Στους τοίχους περιμετρικά, έργα με μυθολογικό περιεχόμενο, ο Θησέας και ο Ορφέας του Giorgio De Chirico, ένας Προμηθέας του Τσαρούχη, μία ρωμαϊκή πύλη του Eugene Berman και ο Ναός του Ολυμπίου Διός του James Talmage White.

**GOLD
ROOM**
SYMBOLIQUE

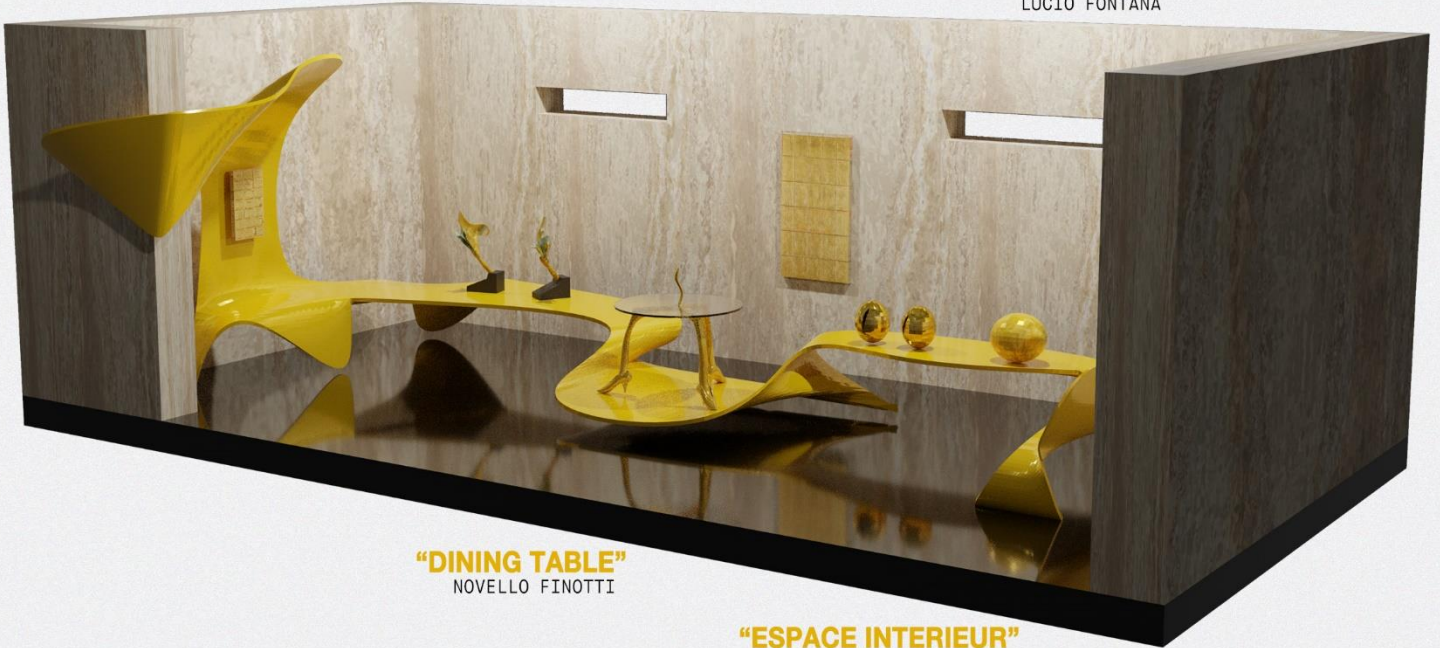

"GOLD SQUARES"
IOANNIS KARDAMATIS

"LES BRAS DE DALI"
SALVADOR DALÍ

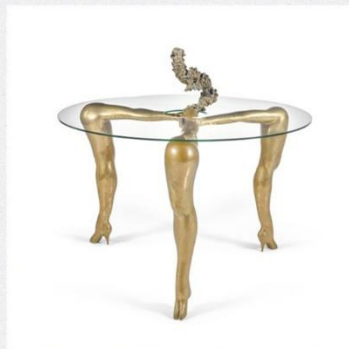
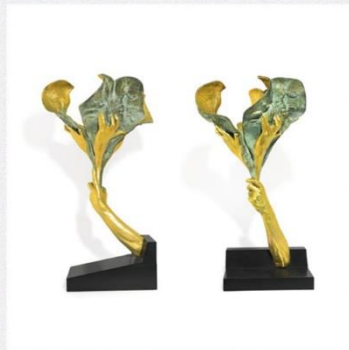
**"CARTE PER LE GRANDI MANOVRE
DEL 1893"**
IOANNIS KARDAMATIS

"CONCETTO SPAZIALE"
LUCIO FONTANA

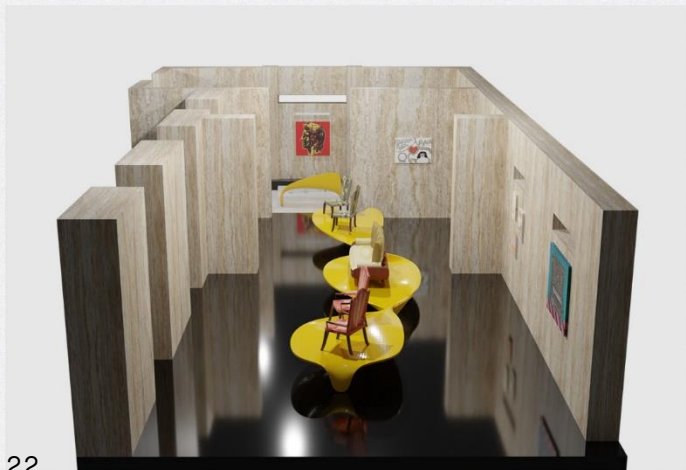
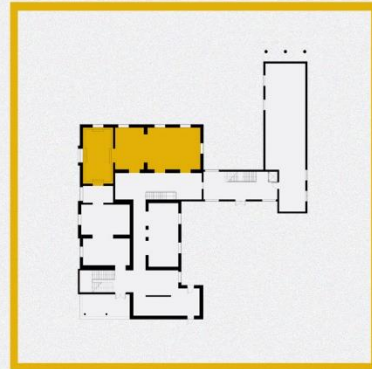

"DINING TABLE"
NOVELLO FINOTTI

"ESPACE INTERIEUR"
TAKIS

**BOURGEOISIE
ROOM**
SYMBOLIQUE

"RAINS, CLOUDS AND TEARS"
NIKI DE SAINT PHALLE

**"SIRÈNES, SI REINES! LA RACE DES SIRÈNES EST
PROBABLEMENT DESTINÉE À DISPARAÎTRE"**
MAX ERNST

"LA ROBE D'ORGANDI"
HENRI MATISSE

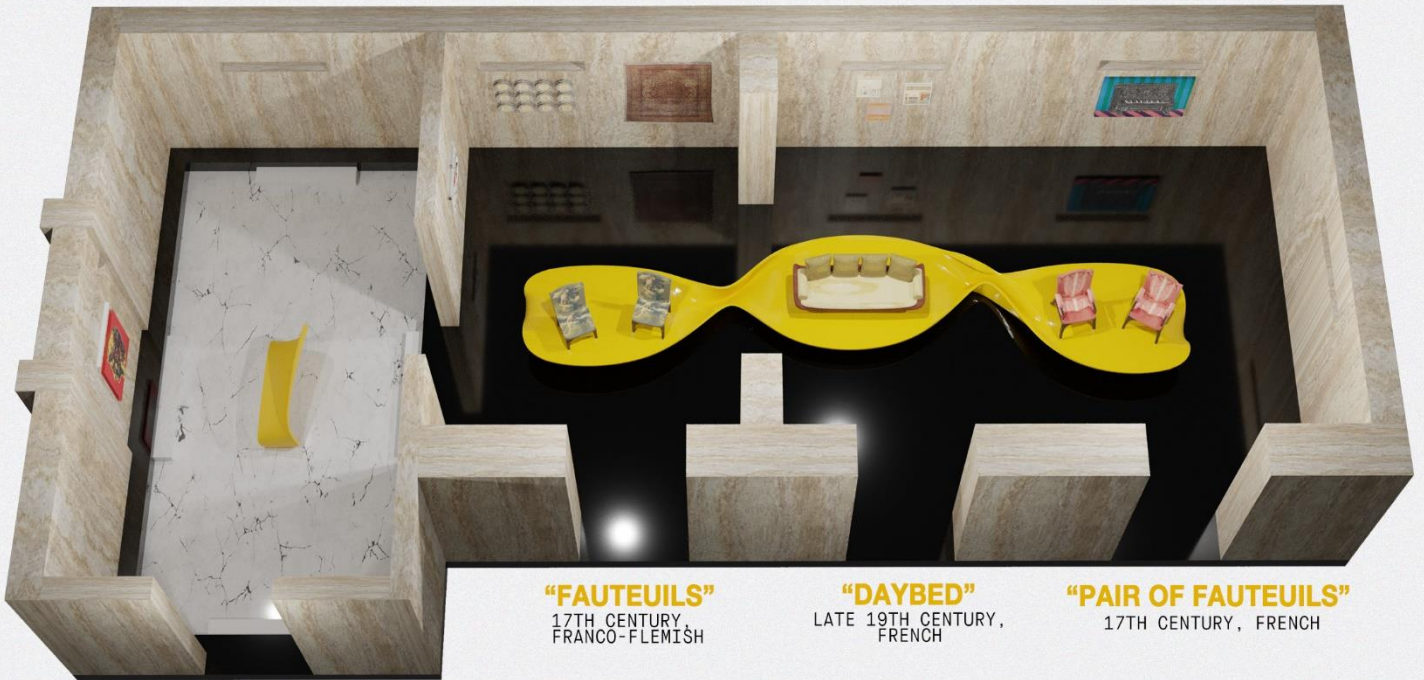
"LIEUX COMMUNS"
MAX ERNST

"TWELVE WALL PLATES"
A. CODOGNATO, VENICE

"KIRMAN LAVAR"
SOUTH-EAST PERSIA

"LES HOMMES QUI PASSENT"
ALECOS FASSIANOS

**"THEY LAUGHED WHEN I SAT
DOWN TO PLAY"**
WILLIAM COPLEY

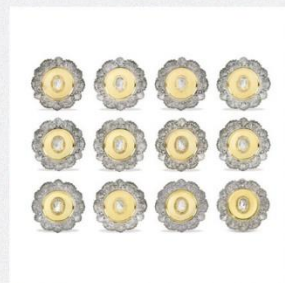
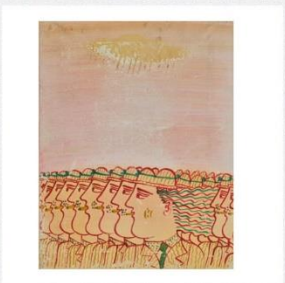
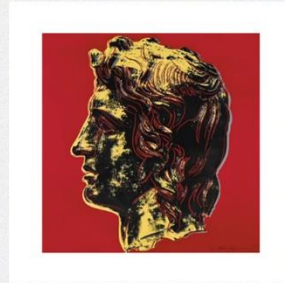

"FAUTEUILS"
17TH CENTURY,
FRANCO-FLEMISH

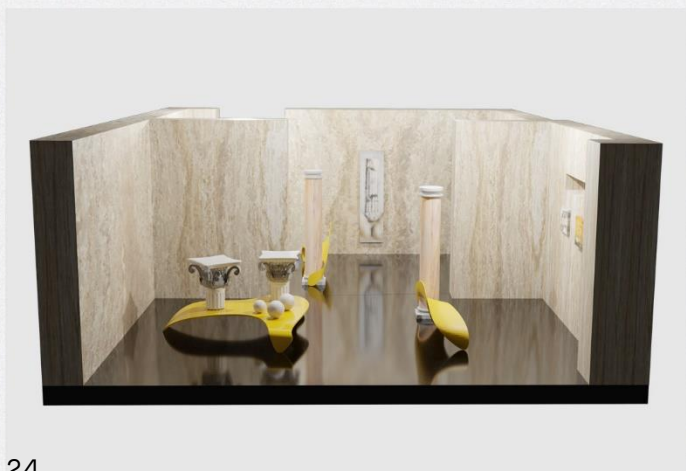
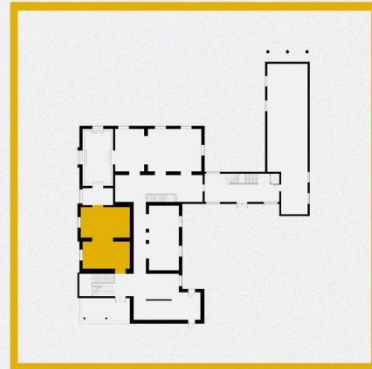
"DAYBED"
LATE 19TH CENTURY,
FRENCH

"PAIR OF FAUTEUILS"
17TH CENTURY, FRENCH

"ALEXANDER THE GREAT"
ANDY WARHOL

**ARCHAEOLOGY
ROOM**
SYMBOLIQUE

"COLUMN"
HAROLD STEVENSON

"TEMPLE OF OLYMPIAN ZEUS"
JAMES TALMAGE WHITE

**"BOZZETTO PER L'OPERA
'ORFEO' DI GLUCK"**
GIORGIO DE CHIRICO

"PROMETHEUS"
YANNIS TSAROUCIS

**"BOZZETTO PER L'OPERA
'ORFEO' DI GLUCK"**
GIORGIO DE CHIRICO

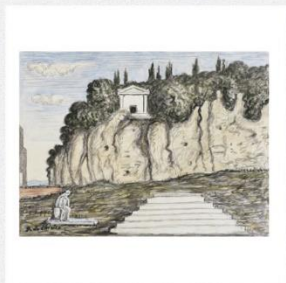
"TESEO"
GIORGIO DE CHIRICO

"ROMAN GATE"
EUGENE BERMAN

**"PAIR OF TUSCAN
COLUMNS"**
ITALY

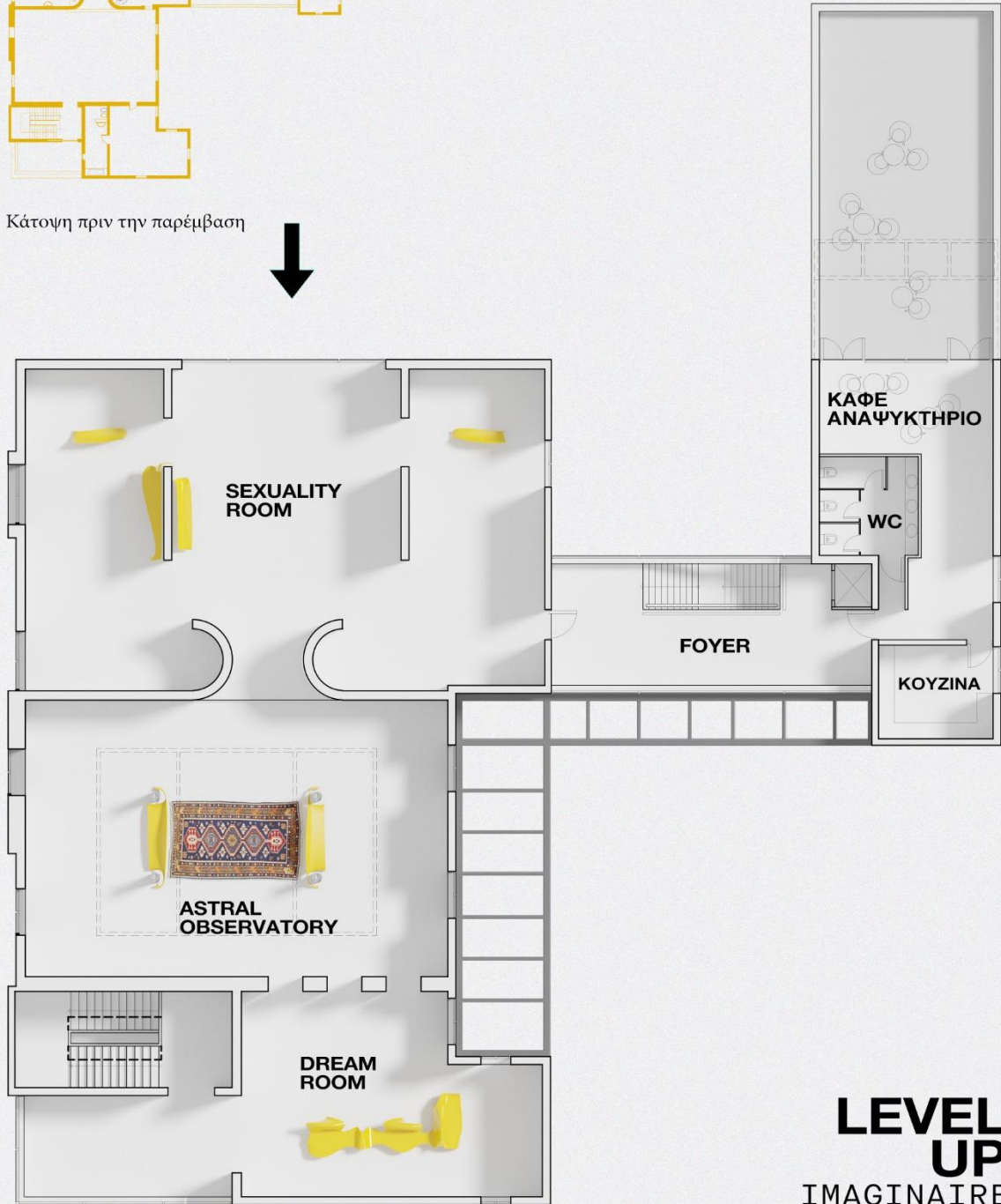
"TWO CORINTHIAN CAPITALS"
ITALY

"FOUR SPHERES"
ITALY

Κάτοψη πριν την παρέμβαση

**LEVEL
UP**
IMAGINAIRE

LEVEL UP

IMAGINAIRE

Αν το Ισόγειο αντιπροσώπευε τη Συμβολική Τάξη, ο Όροφος δε θα μπορούσε παρά να βρίσκεται στον δεύτερο άξονα του λακανικού τριγώνου, στη Φαντασιακή Τάξη.

Η Φαντασιακή Τάξη είναι σαφώς η τάξη των φαντασιώσεων, η μετάφραση όμως της λέξης δεν αποδίδει το νόημά της στην ολότητά του. Το γαλλικό Imaginaire έχει σαφώς τη ρίζα του στο imagination (=φαντασία), ταυτόχρονα όμως υποκρύπτει και τη λατινική ρίζα imago imaginis, που σημαίνει εικόνα, αλλά και στοιχείο/φάντασμα. Η φαντασιακή τάξη λοιπόν είναι αυτή των εικονοφαντασιώσεων, των καθρεπτισμών, της απαλής/ονειρικής απόστασης ανάμεσα στην εικόνα μας και στο σύμβολο.

Ο όροφος είναι ο χώρος της νύχτας, του ύπνου, της σεξουαλικότητας, της ιδιωτικότητας και του ονείρου. Το φαντάστηκα σαν ένα επίπεδο απαλό, συνεσταλμένο, ονειρικό, με μεγαλύτερη ευαισθησία στην εσωτερικότητα και σε αυτή την λογική κινούνται και οι θεματικές των εκθεσιακών δωματίων.

Πρώτο το δωμάτιο με τα ονειρικά τοπία. Το επιβλητικό μάρμαρο του ισόγειου γίνεται ένας λείος τοίχος σε χρώμα μπλε. Το δάπεδο στρώνεται με μία μαλακή φλοκάτη, δίνει την αίσθηση της αιθεροβασίας, μία ιδέα που δανείστηκα μάλλον από την κρεβατοκάμαρα της Lina Loos που μου αρέσει πολύ. Πολλοί από τους τοίχους από την άλλη είναι επενδυμένοι με καθρεπτικές επιφάνειες που δημιουργούν αλληπάλληλες αντανάκλασεις, σαν μία αναφορά στον λακανικό καθρεπτισμό που αναφέραμε προηγουμένως.

Σε αυτό το δωμάτιο, το Dream Room, η κίτρινη πολυμορφική επιφάνεια γίνεται υποδοχή για το σώμα και στους τοίχους εκτίθενται μία σειρά από ζωγραφικά έργα με θέμα το όνειρο και το τοπίο του ονείρου. Η Nikki De Saint Phalle δηλώνει “Last Night I had a dream”. Λίγο παραδίπλα της, οι ονειρικές βαλίτσες του Ακριθάκη, σύμβολα της ονειρικής απόδρασης. Κάποιες λυρικές φαντασιώσεις του Χατζηκυριάκου Γκίκα και φυσικά δε θα μπορούσαν να λείπουν τα ανοίκια, μυστήρια τοπία του Giorgio De Chirico.

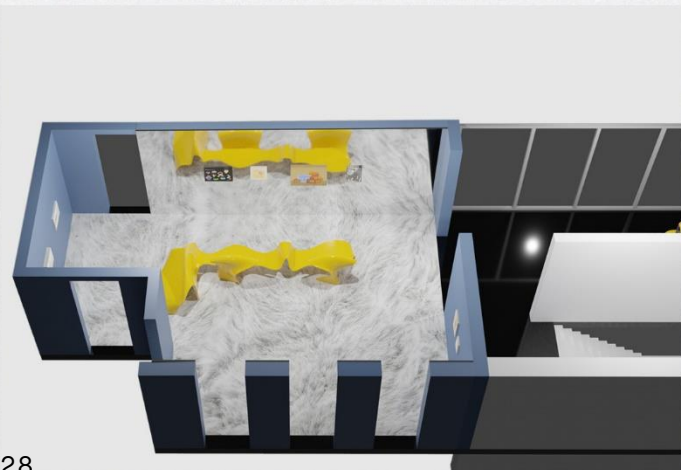
Βγαίνοντας από το Dream Room, εισαγόμαστε σε ένα δωμάτιο, το οποίο χαριτολογώντας ονομάζω αστεροσκοπείο. Εδώ έχω ανοίξει τη μεγάλη οπτική φυγή στον ουρανό και αυτή την απαντώ με ένα καθρεπτικό δάπεδο. Περιμετρικά τοποθετώ τέσσερις τοσκανικές κολώνες σε μία διάταξη που προσομοιάζει κάτι σαν ρωμαϊκό atrium.

Τα έργα εδώ είναι κάποια αφηρημένα ζωγραφικά που αποτυπώνουν θεματολογίες που έχουν να κάνουν με τον ουρανό, το διάστημα και την τοπιογραφία. Άλλωστε, ύπνος και ουρανός είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Στα δεξιά, πλανήτες του Eliseo Mattiacci, αριστερά ένα άτιτλο του Φωτόπουλου, δύο πελώρια έργα με πτυχώσεις του Πανιάρα, ένα τοπίο του Πανιάρα και μία μορφή που ο Max Ernst ονομάζει αστερισμό. Εντελώς κεντρικά τοποθετημένο ένα πανέμορφο δουλεμένο χαλί από τον Ανατολικό Καύκασο.

Οι δυο καμπύλοι τοίχοι μας ρουφούν στο τελευταίο δωμάτιο, στις κρεβατοκάμαρες του Ιόλα, όπου είναι το δωμάτιο που πραγματεύεται τη σεξουαλικότητα, το γυμνό σώμα, την εναπόθεση αυτού στην οριζοντιότητα, τον τρυφερό ερωτισμό. Εδώ τρεις χωρικοί όγκοι ενώνονται σε έναν διαπλεκόμενο.

Στη μέση, ένα γυμνό γλυπτό του Taki, μπροστά από ένα λεπτά διακοσμημένο γερμανικό παραβάν. Στα πλάγια κλίτη, στους καθρέφτες, μία ξαπλωμένη γυναίκα και ένας Μινώταυρος του Πικάσο, κάποιες απαλές γυναικείες μορφές σχεδιασμένες πολύ υγρά από τη Dorothea Tanning αριστερά και δεξιά ένα δάχτυλο αγγίζει ένα ροζ δέρμα του Harold Stevenson και τρεις Nikki De Saint Phalle που εξιστορούν τη Sexy Clarice, τη Dear Diana ή άλλοτε ρωτούν “What Do you like most about me? My lips? My breasts? My hips?”

**DREAM
ROOM**
IMAGINAIRE

"LE POÈTE ET SA MUSE"
NIKI DE SAINT PHALLE

"PETROS"
PETROS MORAITES

"SUITCASES"
ALEXIS AKRITHAKIS

"COÏGITUM"
ROBERTO MATTA

**"LAST NIGHT
I HAD A DREAM"**
NIKI DE SAINT PHALLE

"LYRICA"
NIKOS HADJIKYRIAKOS-GHIKAS

UNTITLED
NIKOS HADJIKYRIAKOS-GHIKAS

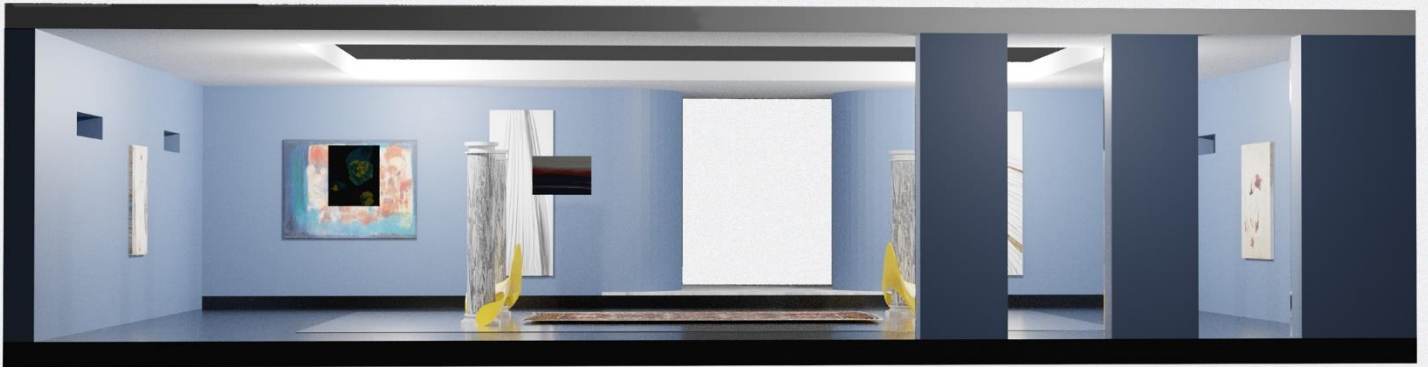

"LA SPONDA MISTERIOSA"
GIORGIO DE CHIRICO

"LA CABINA NEI BAGNI MISTERIOSA"
GIORGIO DE CHIRICO

ASTRAL OBSERVATORY IMAGINAIRE

"SHIRVAN KARAGASHLI"
EAST CAUCASUS

FOUR TUSCAN COLUMNS
ITALY

"LANDSCAPE"
KOSTAS PANIARAS

"CONSTELLATION"
MAX ERNST

"UNTITLED"
COSTAS FOTOPOULOS

"PLANETS"
ELISEO MATTIACCI

"FOLDS"
KOSTAS PANIARAS

"ETÁ DEL NEUTRO"
PETROS
(PAPAVASILIOU)

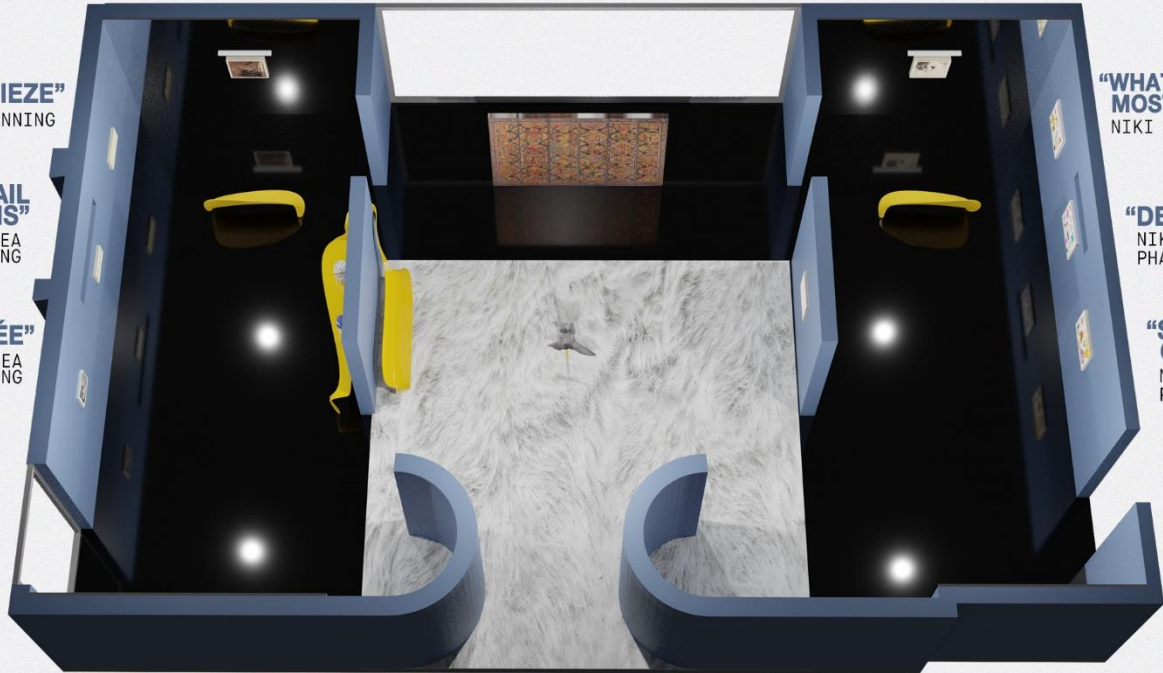
SEXUALITY ROOM IMAGINAIRE

"FEMME REGARDANT PAR LA FENÊTRE"
PABLO PICASSO

SIX-FOLD SCREEN
NORTH GERMANY

"MINOTAURE CARESSANT UNE DORMEUSE"
PABLO PICASSO

"FRIEZE"
DOROTHEA TANNING

"WHAT DO YOU LIKE MOST ABOUT ME?"
NIKI DE SAINT PHALLE

"EVENTAIL JAPONAIS"
DOROTHEA TANNING

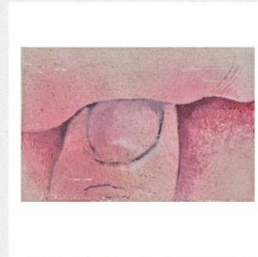
"DEAR DIANA"
NIKI DE SAINT PHALLE

"NUE COUCHÉE"
DOROTHEA TANNING

"SWEET SEXY CLARISE"
NIKI DE SAINT PHALLE

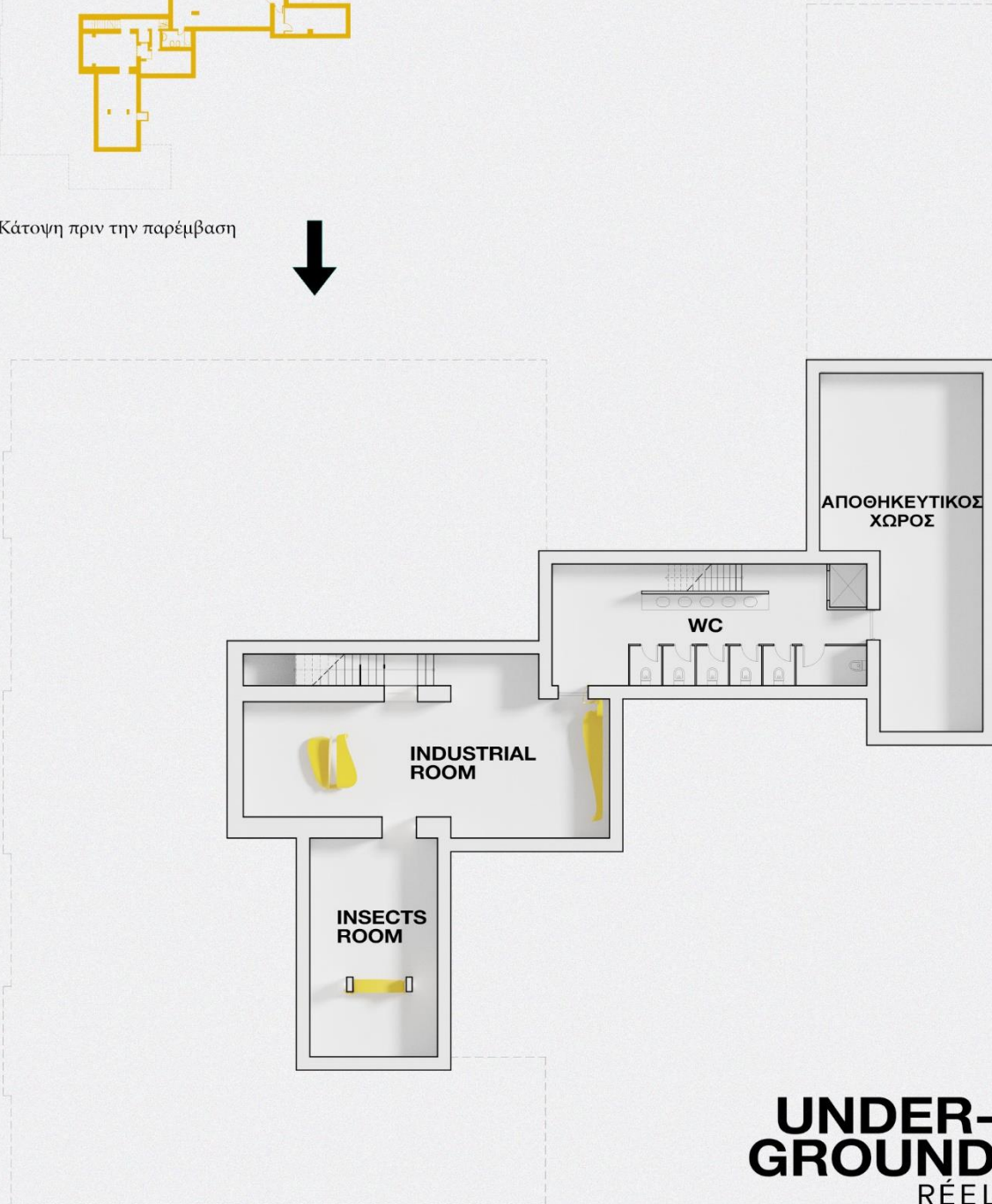
GARDEN STOOL
CHINA
A ROULEAU VASE
CHINA

"NUDE" TAKIS
"L'ÉTREINTE II" PABLO PICASSO
UNTITLED HAROLD STEVENSON

Κάτοψη πριν την παρέμβαση

**UNDER-
GROUND**
RÉEL

UNDER GROUND REEL

Αν το ισόγειο με λακανικούς όρους είναι η τάξη του Συμβολικού και ο όροφος αντιπροσωπεύει το Φαντασιακό, το υπόγειο, με τη σειρά του, αντιπροσωπεύει το Πραγματικό και έτσι εισαγόμαστε σε αυτό, σαν μία ρωγμή/σχισμή στο Συμβολικό, τραυματικά, σαν ένα ένθετο που γειώνει την ψευδαίσθηση του χρυσού. Το Πραγματικό είναι αυτό που αποδρά τη γλώσσα και συνδέεται με αγκιστρώσεις στην εν σώματι μνήμη. Τα υπόγεια είναι συχνά κρυφά και χθόνιά, κρύβουν τα πτώματα στις ταινίες τρόμου, υποστηρίζουν όμως κιάλας μηχανικά αλλά και εννοιολογικά την οικιακή κατασκευή, αποτελούν το *reservoir* των απωθήσεών της.

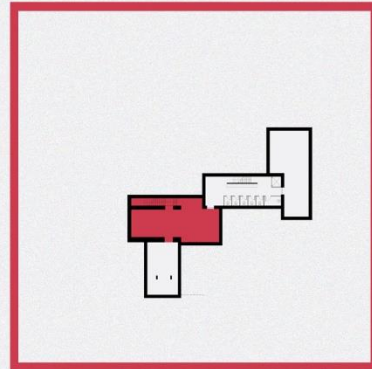
Τι βρίσκεται στο κάτω κείμενο της Βίλας Ιόλας. Μα φυσικά πρώτα και κύρια οι σχέσεις εργασίας που την υποβαστάζουν. Άλλωστε και ο ίδιος ο Ιόλας είχε τα δωμάτια της υπηρεσίας του σε ημιυπόγεια στάθμη και στο υπόγειο έβρισκε κανείς μια αποθήκη ρούχων και απωθημένων αντικειμένων. Μια τέτοια ψυχή άλλωστε, που δούλευε για αυτόν και ζούσε σε τέτοια υπόγεια ήταν αυτή που τον εκδικήθηκε τελικά, δίνοντας στην κίτρινη δημοσιότητα τα δεδομένα που έμελλε να στοιχειοθετήσουν εις βάρος του την υπόθεση της αρχαιοκαπηλίας. Στο πρώτο λοιπόν δωμάτιο του υπογείου, βρίσκουμε μία θεματική ενότητα που έχει να κάνει με τη βιομηχανία και τη βιομηχανική αισθητική, την εργασία, τις μηχανές και την παράδοση. Το μάρμαρο του ορόφου αντικαθίσταται από αδρές ανενεπίχριστες επιφάνειες τοίχων ενώ σε διάφορες γωνιές τοποθετούνται κάποιες φωτεινές ράβδοι που προτείνουν ένα λίγο πιο ιδιαίτερο *light installation*.

Στο Δωμάτιο της Βιομηχανίας θα συναντήσουμε κάποια γλυπτά του Taki, κηροπήγιά που προσομοιάζουν βίδες, ηλεκτρομαγνητικά σίδερα, μία μορφή με ηλεκτρικά καλώδια του Victor Brauner, τις κάλτσες του Παύλου, κάποια βιομηχανικά τοπία στην εξοχή του Jean Hugo και άλλα κυρίως γεωμετρικά.

Στο μέσα δωμάτιο, στη δεύτερη θεματική ενότητα του Υπογείου, έχει γίνει μία τοποθέτηση των κάποιων έργων που αποτυπώνουν κυρίως έντομα και απολιθώματα ζώων. Όπως στο Μπλε Βελούδο του David Lynch, όπου το γραφικό σπιτάκι κατασπαράζεται διαρκώς από έντομα κάτω από τη γη, που αποσαθρώνουν την κανονικότητά του, έτσι κι εδώ.

Ένα σκαθάρι και ένας βάτραχος μπροστά από ένα *illustration* του Max Ernst με αράχνες και δύο γιγάντια δόντια αρκτικής φάλαινας από τον Αρκτικό Ωκεανό.

INDUSTRIAL ROOM RÉEL

"QUATTRO RACCONTI / QUATTRO INCISIONI"
CARLO RAMOUS

"SCULPTURAL FORM"
MICHAEL TOMBROS

"QUINZE PAYSAGES"
JEAN HUGO

"SIGNAL"
TAKIS

"CYCLADICS"
TAKIS

"POLARISATION"
VICTOR BRAUNER

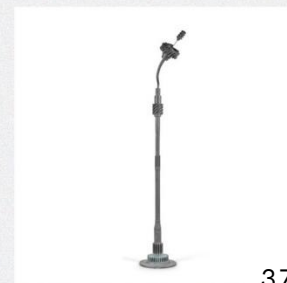
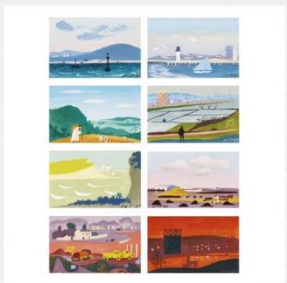

"CHANDELIERS"
TAKIS

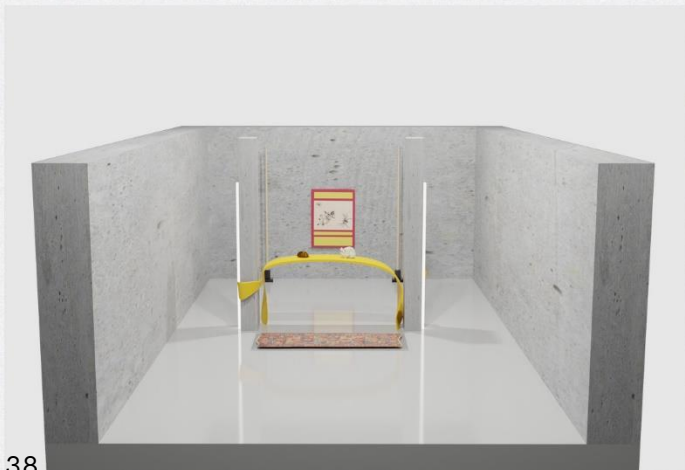
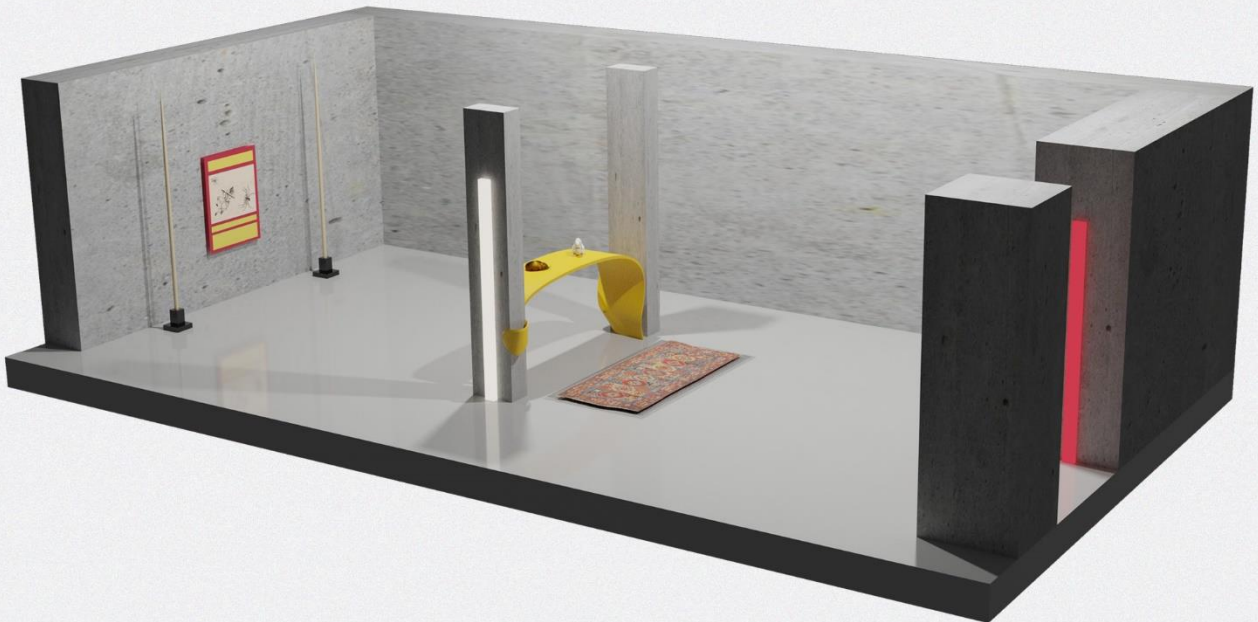
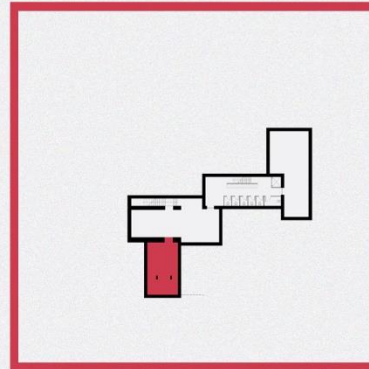
"SOCKS"
PAVLOS (DIONYSSOPOULOS)

"FLOWER"
TAKIS

"NIVEAU CM"
JEAN-PIERRE RAYNAUD

**INSECTS
ROOM**
RÉEL

"ILLUSTRATIONSVORLAGE ZU 'LE RIRE DES POÈTES' "

MAX ERNST

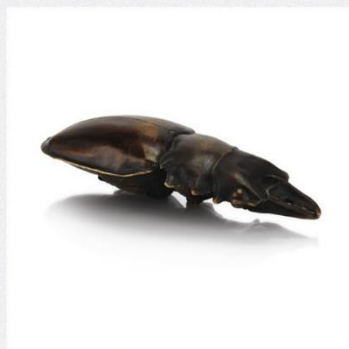
"TWO NARWHAL TUSKS"

ARCTIC OCEAN

"BEETLE"
THE ARTIST SIGNING P.A.G.

"FROG"
UNKNOWN

"MOGHAN KAZAK"
SOUTHWEST CAUCASUS

ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ 'ΙΟΛΑ'

Φυσικά, όπως είπαμε και παραπάνω, η επιτυχία της επέμβασης στη Βίλα Ιόλα εξαρτάται από την δεινή ακροβασία. Μία τέτοια ακροβασία είναι επιτακτική και στον τρόπο με τον οποίο οραματιζόμαστε την πολεοδομική της αντίληψη.

Όπως είναι ευνόητο, μιλάμε φυσικά για ένα πολιτιστικό κέντρο μητροπολιτικής κλίμακας που μπορεί και οφείλει να έχει υπερτοπική ακτινοβολία. Ταυτόχρονα όλο αυτό το μεγαλόπνοο έργο ενυπάρχει σε μία μάλλον φιλήσυχη προαστιακή γειτονία δίπλα από ένα σχολείο και μία μικρή πλατεία, με πολυκατοικίες και μονοκατοικίες περιμετρικά του. Δεν είναι ο χώρος που θα περίμενε να το βρει κανείς. Φυσικά, όταν κατασκεύασε ο Ιόλας τη Βίλα δεν ήταν παρά μία έπαυλη στη μέση μίας άκτιστης εξωαστικής επαρχίας και ίσως ακόμη να κυφορούμε κάτι τέτοιο στη συλλογική μας φαντασία για αυτήν, η πραγματικότητα όμως είναι πολύ μακριά. Σίγουρα δεν είναι πια μια αραιά κτισμένη εξωαστική περιοχή, και σαφώς η οδός Δημοκρατίας δε θυμίζει την Πειραιός που στεγάζει το Μουσείο Μπενάκη ούτε τη Συγγρού που στεγάζει το ΕΜΣΤ, ούτε τη Βασιλίσσης Σοφίας που στεγάζει την Εθνική Πινακοθήκη.

Οφείλει να βρεθεί μία διάυλος επικοινωνίας τόσο με την υπερτοπική κλίμακα όσο και με τη μικροκλίμακα. Για αυτό, δεν έχουμε παρά να δουλέψουμε σε μία κατεύθυνση που θα ενισχύει και θα αναζωπυρώνει την κοινωνική ακτινοβολία της Βίλας στο χρόνο συνεχώς προσφέροντας συμπληρωματικά στην εκθεσιακή χρήση που είναι μάλλον μία χρήση πάγια, τον παράγοντα του περιοδικού, τον παράγοντα του event, που φαίνεται να λείπει συνολικά από την καθημερινότητα της μικροπεριοχής.

Μιλάμε κυρίως για έναν νέο κτηριακό όγκο, έναν πολυχώρο, ο οποίος θα αναλαμβάνει να επιτελέσει το ρόλο ενός πολυμορφικού κέντρου που θα μεταμορφώνεται ανάλογα με τις απαιτήσεις της περίπτωσης.

Μιλάμε για κάτι που μπορεί να είναι το συνεδριακό κέντρο ενός τριήμερου συνεδρίου, το εργαστήριο ενός workshop ή ενός ατελιέ που θα φιλοξενεί τις δράσεις ενός φιλοξενούμενου καλλιτέχνη ή μιας κολεκτίβας, μία βιβλιοθήκη ή ένα αναγνωστήριο που θα καλύπτει τους μαθητές και φοιτητές της γύρω περιοχής ή ο ανοιχτός χώρος που θα στεγάσει μια συναυλία, ένα πάρτι ή ακόμη και έναν γάμο των 100 ή 150 καλεσμένων.

Η λογική αυτού του πολυχώρου είναι να βρίσκεται σε άμεση συνδιαλλαγή με τον υπαίθριο χώρο της Βίλας. Η μία πλευρά του είναι σχεδόν από γυαλί, έχει τη δυνατότητα να εξαϋλωθεί και να παράξει μία συνθήκη συνεχούς χώρου, εσωτερικού και εξωτερικού.

Στο εσωτερικό της κάτοψης, σε αυτό που μοιάζει από έξω με ένα σκληρό box των 300 τετραγωνικών, όπως είναι εμφανές συνεργούν δύο συστήματα, το στατικό, ορθοκανονικό σύστημα του κανάβου και ένα δεύτερο μη στατικό από συρόμενα καμπύλα στοιχεία-πανέλα τα οποία διαμορφώνουν επί μέρους λειτουργίες, μια γραμματεία, ένα καθιστικό, ένα κλιμακοστάσιο και έναν αμφιθεατρικό συνεδριακό χώρο ομιλιών των 100 θέσεων με αποδοτικό τρόπο, ενδεδυμένα με ηχοανακλαστικά πανέλα.

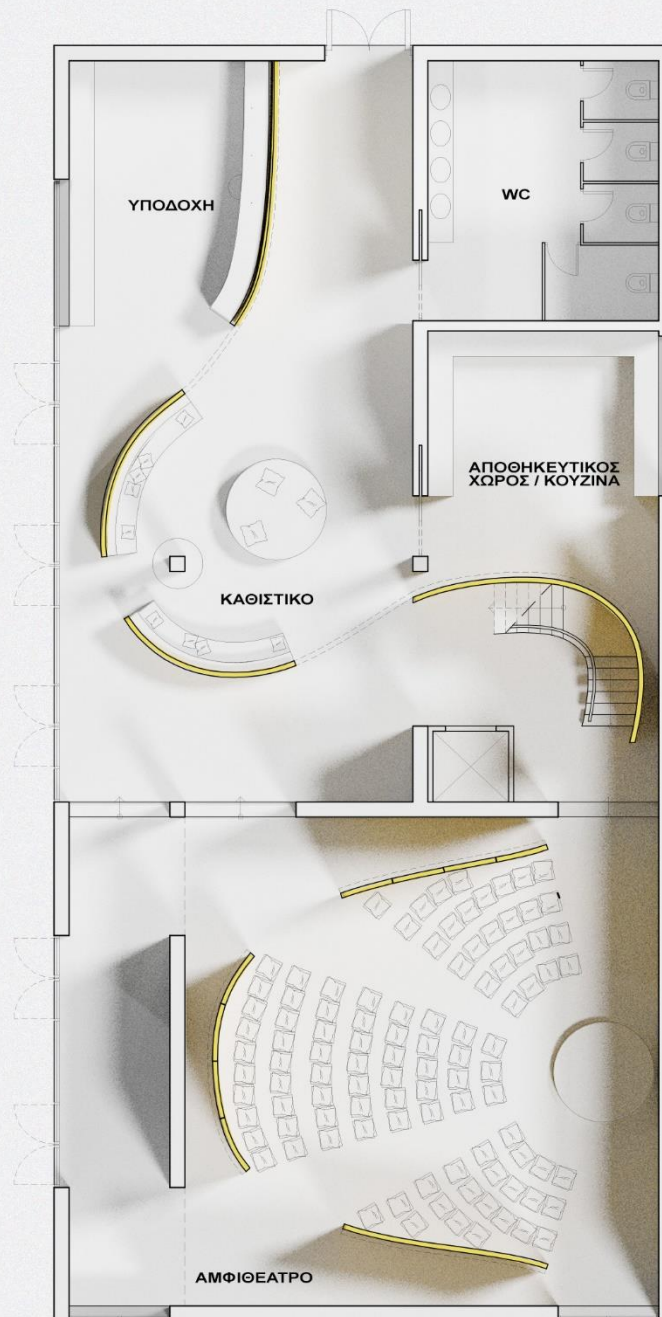
Αυτά τα δεύτερα στοιχεία, προσφέρουν επίσης τη δυνατότητα να συρθούν πάνω σε ειδικές διαδρομές-ράγες και να αποθηκευτούν σε προβλεπόμενες θέσεις, ώστε συνολικά όλος ο χώρος, αν χρειαστεί, να εκκενωθεί σε ένα μεγάλο ενιαίο open plan.

Αντίστοιχα στον όροφο, εδώ τα στοιχεία αυτά δε σύρονται, με παρόμοιο τρόπο όμως οργανώνουν τις διατάξεις της βιβλιοθήκης και του αναγνωστηρίου.

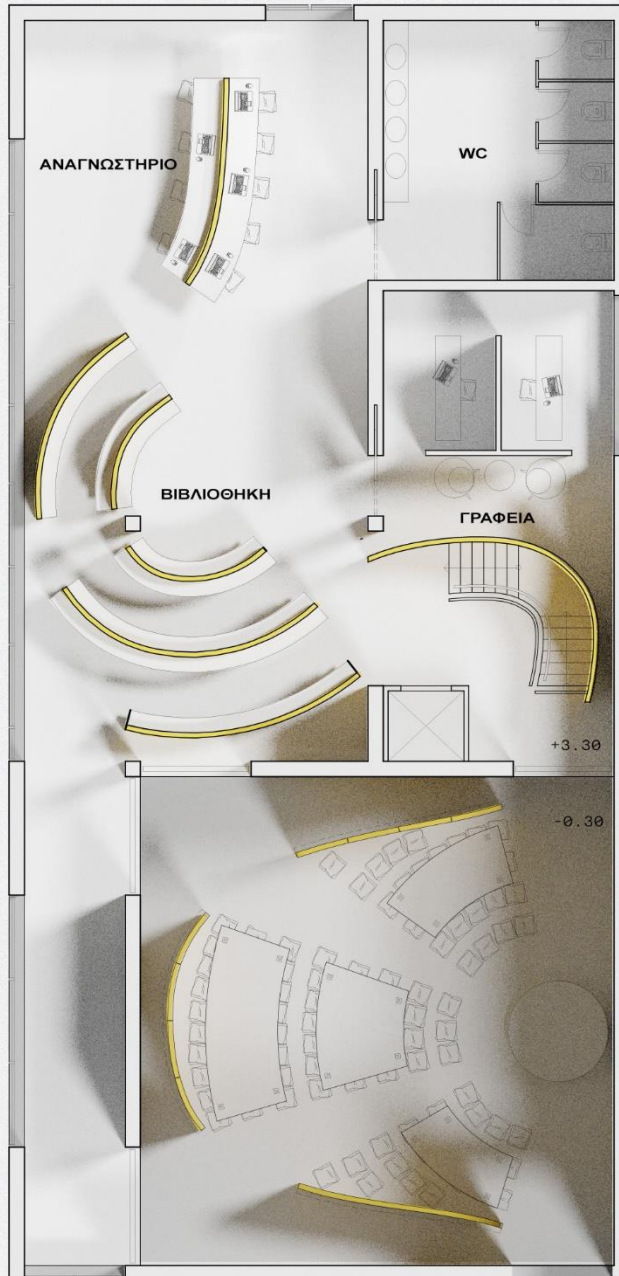

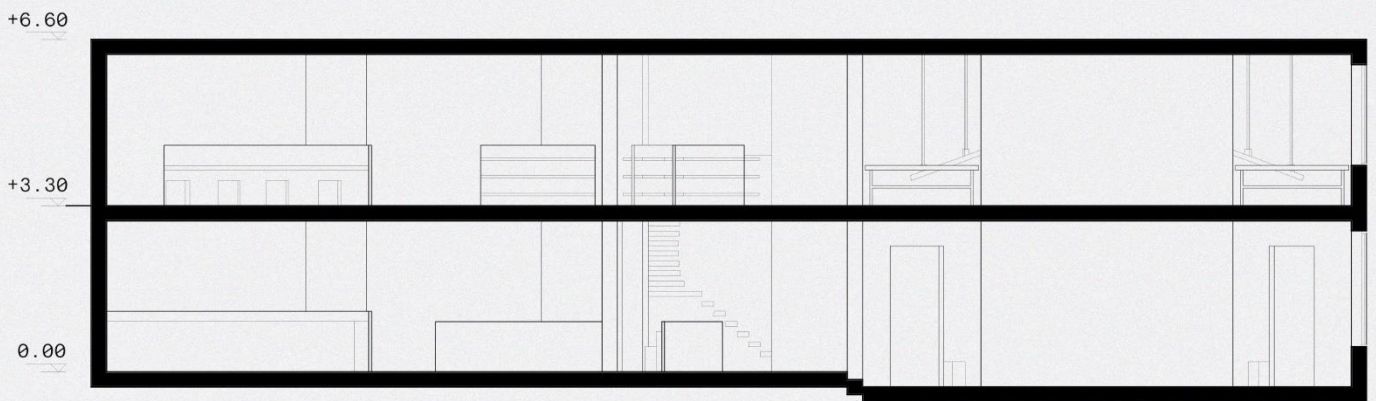
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

**ΚΑΤΟΨΗ
ΙΣΟΓΕΙΟΥ**

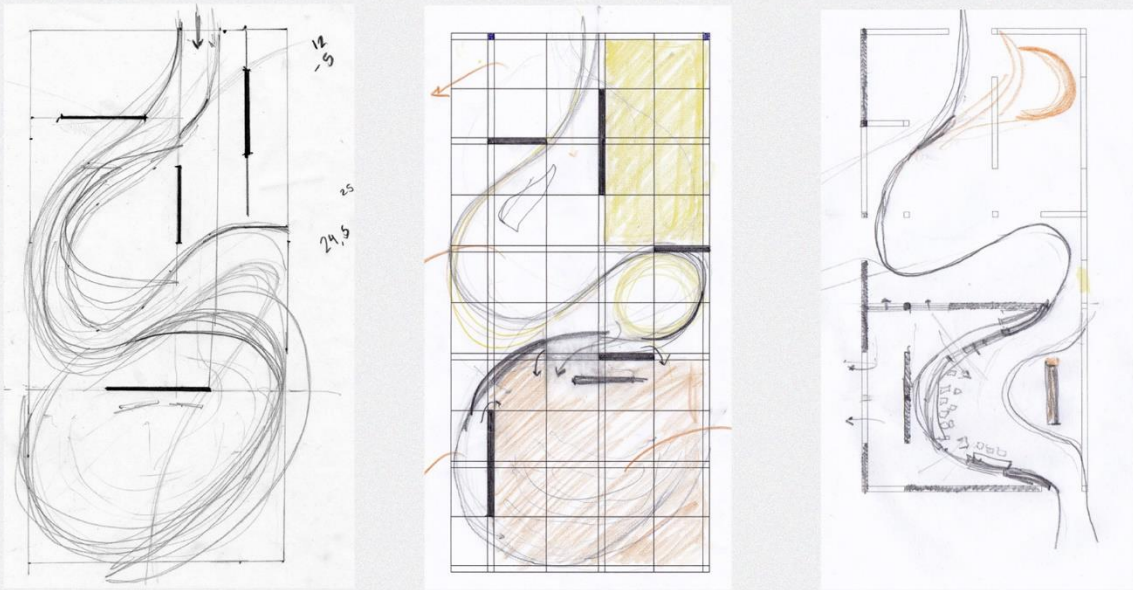
ΚΑΤΟΨΗ
ΟΡΟΦΟΥ

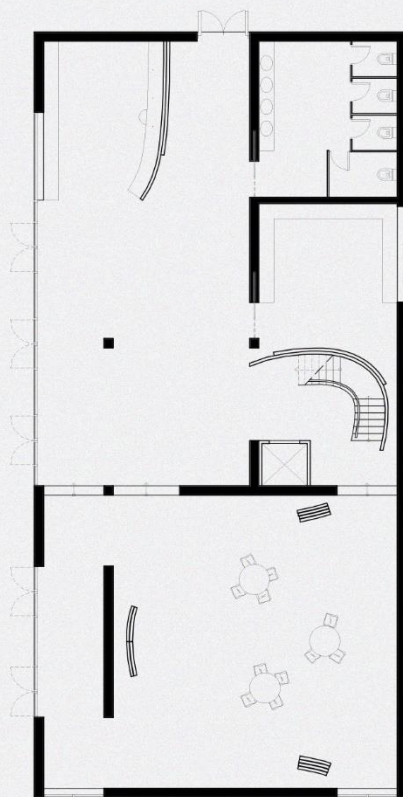

TOMH B-B'

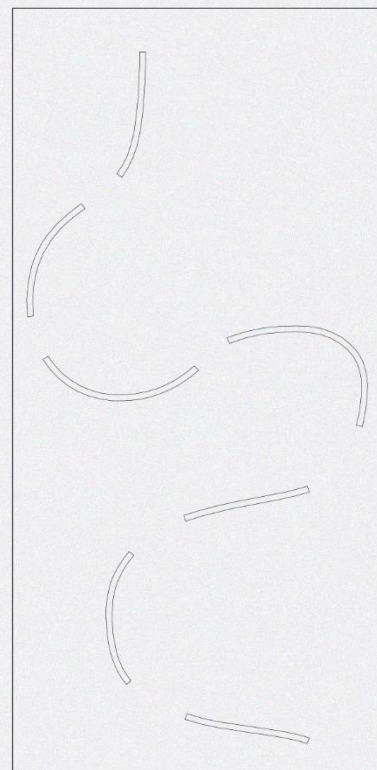

Εξέλιξη της Κάτοψης από πρώιμα σκίτσα

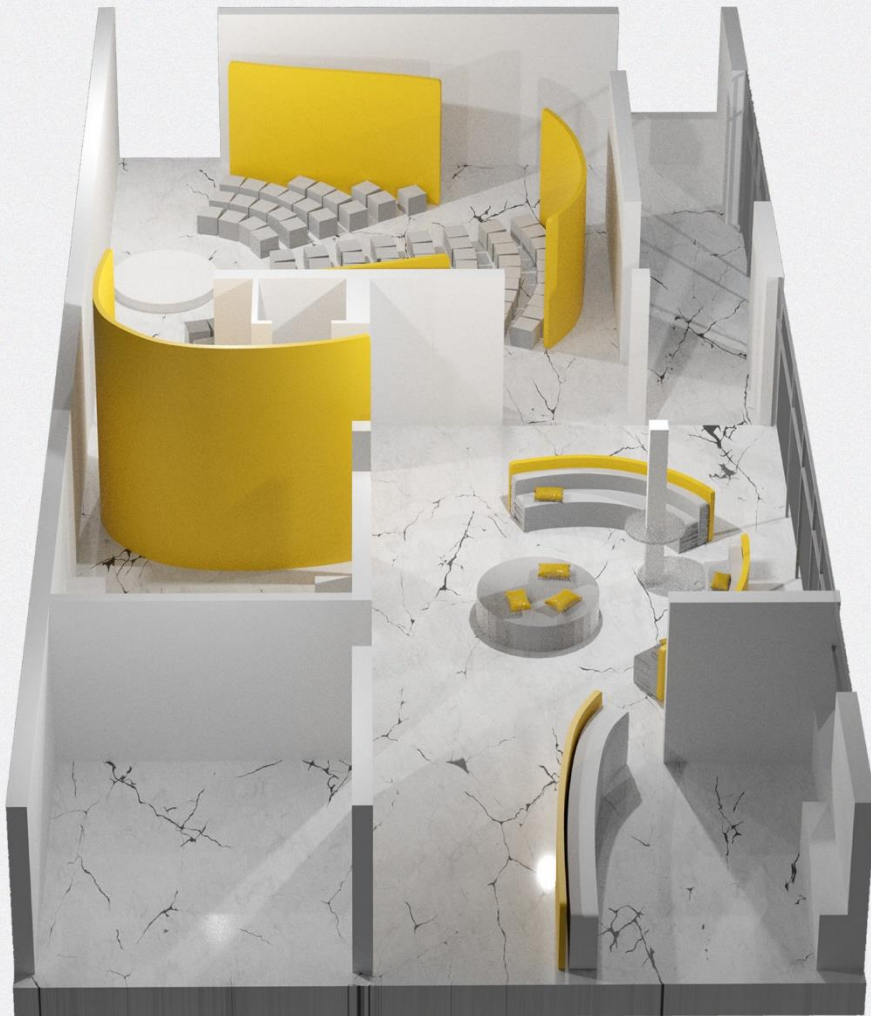
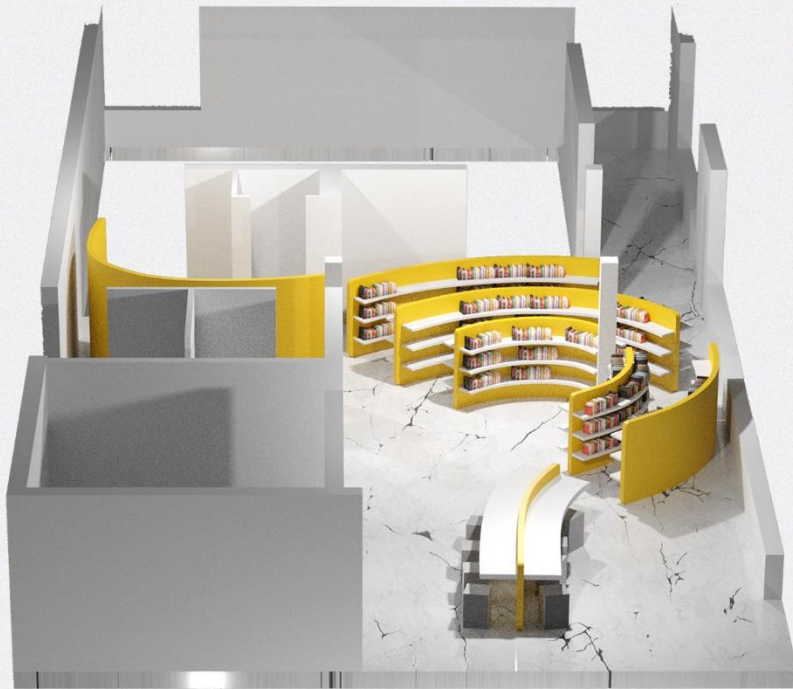

**ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
ΜΕ ΠΑΝΕΛΑ ΚΛΕΙΣΤΑ**

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

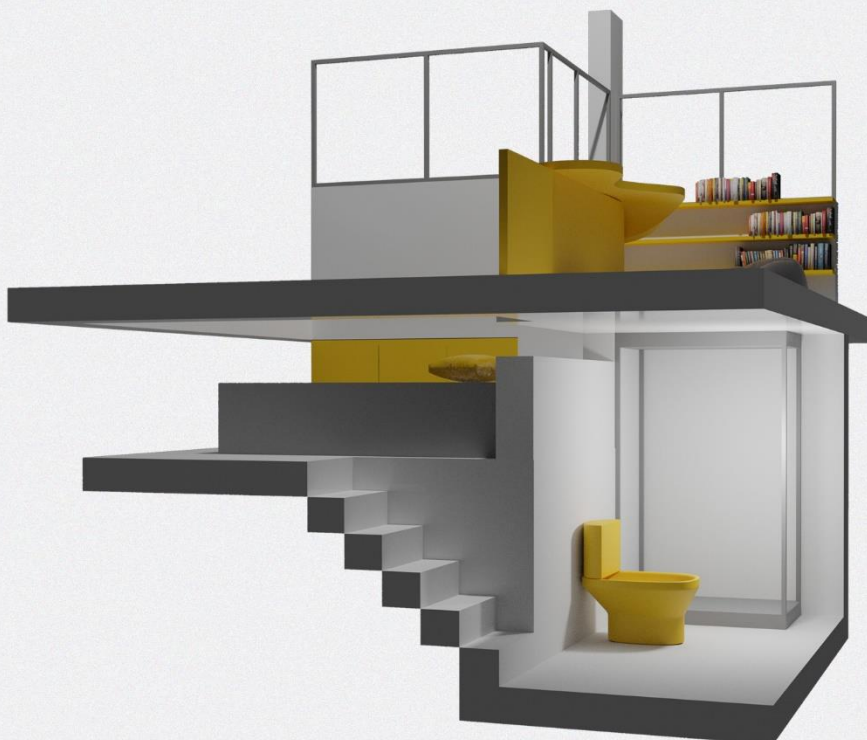
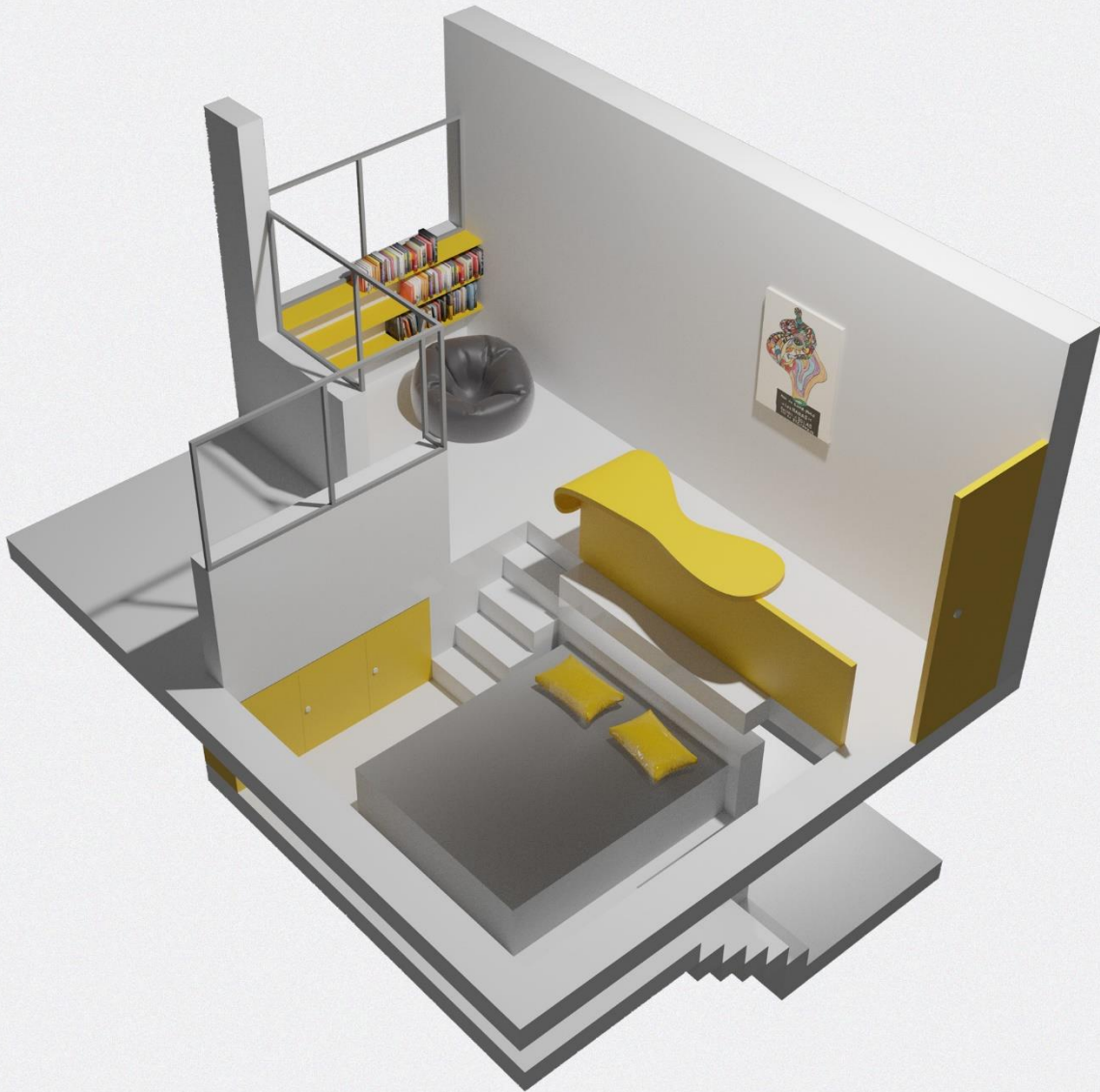
ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Οι τελευταίοι κτηριακοί όγκοι που προστίθενται είναι ένα σύστημα ξενώνων φιλοξενίας επισκεπτών. Στη βάση της λογικής ότι η προαστική τοποθεσία της Βίλας θα μπορούσε να ενδείκνυται για κάτι τέτοιο, προσφέρεται η δυνατότητα φιλοξενίας 18 ατόμων σε 9 δίκλινες δομές φιλοξενίας. Αυτό θα μπορούσε να είναι μία μικρή ομάδα συνέδρων ενός συνεδρίου στη Βίλα Ιόλα, μία μικρή ομάδα φοιτητών που ενεργοποιεί κάποια δραστηριότητα στο χώρο, ένας χώρος για να φιλοξενηθεί κάποιος καλεσμένος από το εξωτερικό ή η ομάδα ενός καλλιτεχνικού residency.

Οι ξενώνες εκμεταλλεύονται μία φυσική υψομετρική διαφορά της τάξης του 1 μέτρου ώστε να διασφαλίσουν μία σαφώς διακεκριμένη ιδιωτική διάταξη για αυτούς και στη συνέχεια οργανώνονται σε ένα split level, της τάξης αυτού του 1 μέτρου. Το split level προσφέρει στο χώρο μια ποικιλία, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει την ιδιωτικότητα του και παράγει χωρικές διατάξεις κατά πολύ πιο πλούσιες από ότι αναλογεί στα 25 τετραγωνικά του κάθε ξενώνα. Η είσοδος και η έξοδος προς το υπαίθριο γίνεται από το ίδιο επίπεδο ενώ το κρεβάτι βρίσκεται σε ένα επίπεδο του 1 μέτρου χαμηλότερο. Ανάμεσα στα δύο επίπεδα αρθρώνονται αποθηκευτικές ντουλάπες. Το κρεβάτι βρίσκεται σε άμεση διαπλοκή με έναν ανοιχτό υγρό χώρο σε ένα ακόμη χαμηλότερο επίπεδο.

Οι ξενώνες μπορούν να προσφέρουν ένα δίπλο ή δύο μονά κρεβάτια.

Τα εννέα συστήματα τοποθετούνται το ένα δίπλα στο άλλο στην κάτοψη με μία ελαφρά ολίση δημιουργώντας έτσι κοιλότητες που δεν παρατάσσουν τις πόρτες τους σε σειρά αλλά δημιουργούν μικρούς χώρους εισόδου και εξόδους σε κοινά μπαλκόνια.

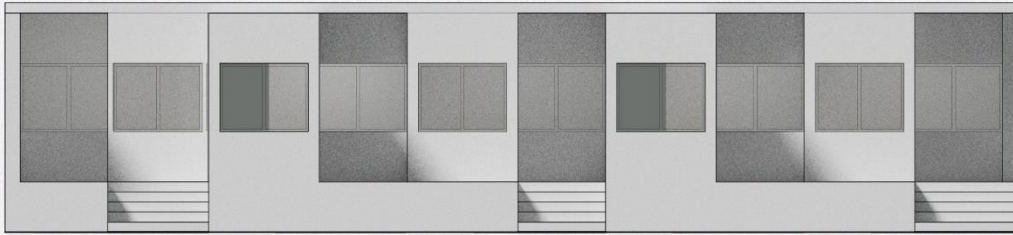

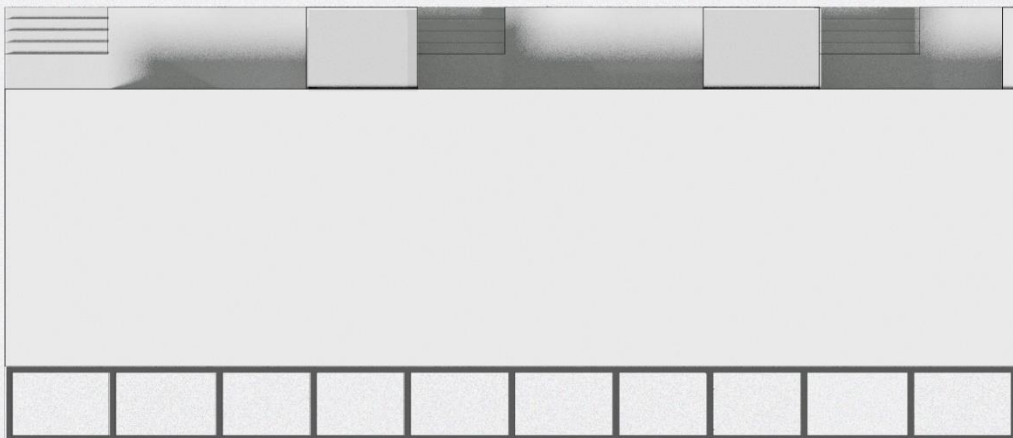
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ 0.00

ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ -1.00

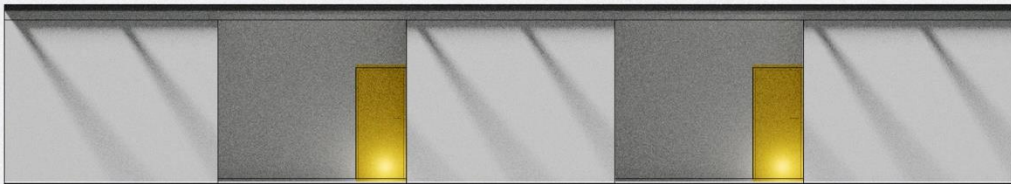

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

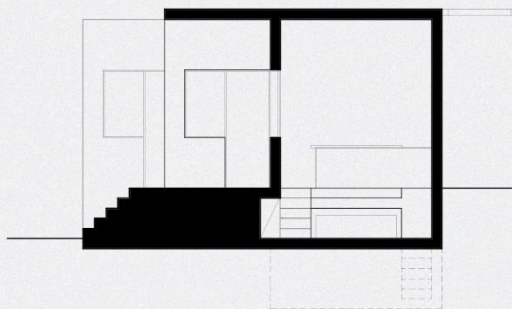

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

NOTIA ΟΨΗ

TOMH A - A'

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Το πολεοδομικό στοίχημα της Βίλας Ιόλα, αν αυτό αρθρωθεί σωστά, είναι να μπορούμε ενδεχομένως να μιλάμε για το σπουδαιότερο πολιτιστικό πόλο συνάντησης των Βορείων Προαστίων.

Η Βίλα Ιόλα είναι προσπελάσιμη από δυο κύριες κεντρικές, οδικές αρτηρίες, τη Λεωφόρο Μεσογείων από κάτω της και την περιφερειακή Υμηττού που ξεκινά από την έξοδο της Αττικής Οδού και συναντιέται με τη Μεσογείων στον Σταυρό.

Με ένα πολύ πρόχειρο τεστ που μπορεί να κάνει μάλλον ο καθένας στο google maps, προκύπτουν οι βέλτιστες διαδρομές που θα ακολουθήσει ένας επισκέπτης από τις παρακάτω δοκιμαστικές αφετηρίες τις οποίες εισήγαγα.

Για παράδειγμα, ένας επισκέπτης από το Κέντρο σαφώς θα προτιμήσει τη Μεσογείων, ένας επισκέπτης από τη Γλυφάδα και συνεπώς τα Νότια προάστια θα επιλέξει μάλλον την Κατεχάκη και στη συνέχεια είτε την Περιφερειακή είτε τη Μεσογείων. Η Κηφισιά και τα ΒΠ εξυπηρετούνται από την Περιφερειακή Υμηττού. Ένας επισκέπτης από τον Πειραιά θα μπορεί να επιλέξει μία από τις δύο διαδρομές, με μάλλον γρηγορότερη την Αττική Οδό. Ενώ τέλος, όποιος έρχεται από το Αεροδρόμιο πολύ λογικά θα κόψει δρόμο από μία εντελώς διαφορετική διαδρομή.

Αυτό που προκύπτει από το πολύ απλό αυτό πείραμα είναι η ισότιμη σημασία των δύο οδικών αξόνων. Θα ήταν λάθος να επιβαρύνουμε αποκλειστικά τη Λεωφόρο Μεσογείων, υποθέτοντας ότι αυτή είναι η μόνη οδός. Η Βίλα οφείλει να είναι προσπελάσιμη και από τις δύο λεωφόρους, με τις απαραίτητες εξόδους.

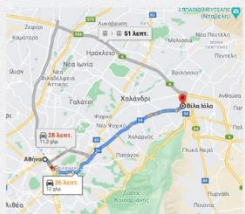
Η οδός Ομήρου κάτω από τη Βίλα όπου εγώ έχω προβλέψει την είσοδο για το υπόγειο πάρκινγκ ενδεχομένως να πρέπει να ανασυσταθεί σαν μία οδός διπλής κυκλοφορίας ώστε να λειτουργεί σαν βαλβίδα πίεσης ανάμεσα στην οδό Δημοκρατίας που ανεβαίνει από τη Μεσογείων και την οδό Σικελιανού που κατεβαίνει από την Περιφερειακή Υμηττού.

Το δεύτερο μικρο-πολεοδομικό πρόβλημα το οποίο προκύπτει και στο οποίο έχουμε επιχειρήσει να δοκιμάσουμε τη φαντασία μας είναι το ζήτημα της πρόσβασης από τους πεζούς. Ο κοντινότερος σταθμός ΜΕΤΡΟ για τη Βίλα Ιόλα είναι αυτή τη στιγμή, όχι η Αγία Παρασκευή, αλλά ο σταθμός Δουκίσσης Πλακεντίας και ακόμη και από εκεί ο πεζός οφείλει να διανύσει μία διαδρομή περπατήματος της τάξης του 1,5 χιλιομέτρου. Το google λέει ότι αυτό θα ήταν 20 λεπτά περπάτημα, ενώ αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει λεωφορείο το οποίο να κάνει απευθείας την απόσταση Δουκίσσης Πλακεντίας – Βίλα Ιόλα. Θα προτιμούσαμε κάτι πιο ελκυστικό.

Αρχικά, είναι σαφές ότι οφείλει να γίνει ένα πλήρες σύστημα καλής συγκοινωνίας από όλους τους κοντινούς σταθμούς μετρό προς τη Βίλα και πίσω. Συμπληρωματικά όμως με αυτό, προτείνω τη δημιουργία μία σύντομης αλλά με δυνατότητες προέκτασης σαφούς ποδηλατικής διαδρομής που να συνδέει τη Βίλα με τον Σταθμό Μετρό Δουκίσσης Πλακεντίας.

Ειδικά ποδήλατα Ιόλα, ενδεχομένως ξεκλειδωμένα με ειδικό application θα μπορούν να δανείζονται από τους πεζούς στο σταθμό του μετρό, θα διανύουν τη διαδρομή και θα αφήνονται τελικά στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο στάθμευσης ποδηλάτων στη Βίλα Ιόλα και πίσω. Εδώ φαίνεται μία ενδεικτική πρόταση αυτή την ποδηλατοδρόμηση. Οι δρόμοι που έχω επιλέξει, όπως για παράδειγμα ο παράδρομος της Περιφερειακής, σαφώς έχουν τη δυνατότητα για υποστήριξη μίας τέτοιας λωρίδας κυκλοφορίας στο πλάτος τους.

Η λύση αυτή, πέρα από σαφώς ενεργειακά βιώσιμη, στην προκειμένη περίπτωση είναι και εξαιρετικά αποδοτική. Λύνει επαρκώς και δεν περιπλέκει επιπλέον το πρόβλημα.

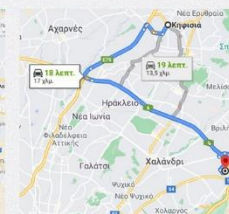
ΚΕΝΤΡΟ

ΓΛΥΦΑΔΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΚΗΦΙΣΙΑ

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ

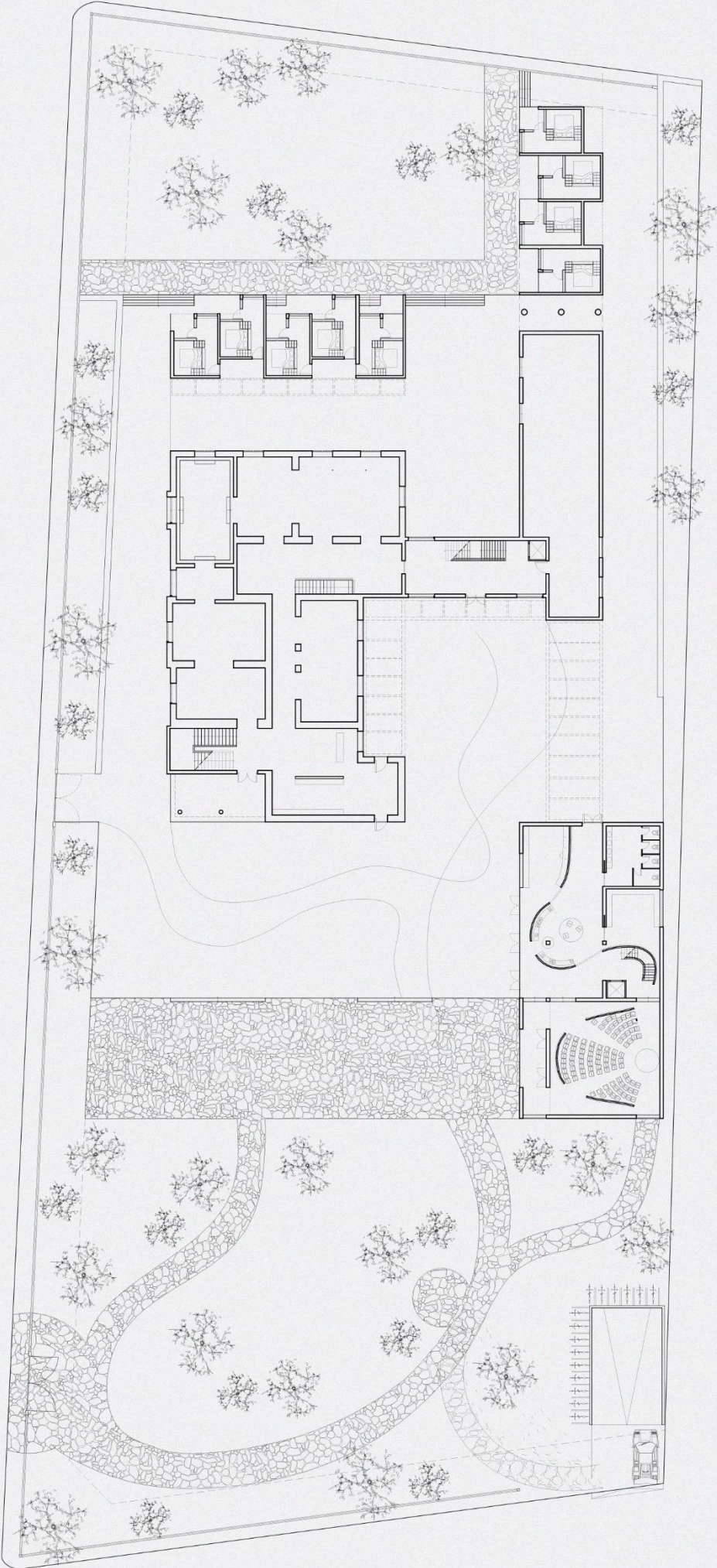
ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΟΥΚ. ΠΛΑΚΕΝΤΡΙΑΣ

ΤΟΠΙΟ + ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κλείνοντας με μία μικρή σημείωση για τον σχεδιασμό του κήπου, είναι σημαντικό να υπογραμμίσω ότι και εδώ ενυπάρχουν δύο διαφορετικά μορφολογικά συστήματα.

Στο καθαρά ορθοκανονικό δίκτυο κινήσεων και χωροθετήσεων των κτηριακών όγκων, δημιουργώ έναν κήπο με καμπύλες διαδρομές, πηγή έμπνευσης για τον οποίο ήταν οι ρομαντικοί κήποι, με τις ελεύθερες κινήσεις τους, τα αρχαία ερείπια και την υπονόηση μίας δέησης στην παντοδυναμία της φύσης. Σε αυτή την περίπτωση όμως ο κήπος συλλαμβάνεται εξελληνισμένος, με ελιές και κυπαρίσσια, πεύκα και ευκάλυπτους και μια ελεύθερη πλακόστρωση από πέτρα.

Η πρόταση άλλωστε φαίνεται να επιχειρεί στο σύνολο της την ακροβασία ανάμεσα σε αντιφάσεις. Άλλοτε είναι εξωστρεφής, μιλά μια γλώσσα παγκόσμια, ψηφιακή, αλγοριθμική. Άλλοτε είναι απλή και μιλά με τοπικούς ιδιοματισμούς. Άλλοτε παίρνει τον εαυτό της σοβαρά, δανείζεται αρχαϊζουσες ακαδημαϊκές τυπολογίες, άλλοτε είναι ανάλαφρη και κάνει πλάκα. Είναι βαθιά υπόχρη στο παρελθόν της, ταυτόχρονα όμως κοιτάζει στο μέλλον. Όχι στο να μνημονεύσει μία κατάσταση, αλλά στο να εφεύρει τρόπους να απολαύσουμε εκ νέου το χώρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

SUSAN SONTAG, 1979,
'ILLNESS AS METAPHOR'
FARRAR, STRAUS AND GIROUX

SUSAN SONTAG, 1989,
'AIDS AND ITS METAPHORS'
FARRAR, STRAUS AND GIROUX

MARK WIGLEY, 1995,
'THE ARCHITECTURE OF DECONSTRUCTION:
DERRIDA'S HAUNT'
MIT PRESS

JACQUES LACAN, 1979 [1973],
'THE SEMINAR OF JACQUES LACAN BOOK IX:
THE FOUR FUNDAMENTAL CONCEPTS OF PSYCHOANALYSIS
1964-1965' TRANSLATED BY A.SHERIDAN
PENGUIN

SEAN HOLMER, 2004,
'JACQUES LACAN'
ROUTLEDGE

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΟΥΛΗΣ, 2011
'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΙΟΛΑ: Η ΖΩΗ ΜΟΥ'
ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] SONTAG, 1989, ILLNESS AS A METAPHOR
AND AIDS AND ITS METAPHORS, FARRAR,
STRAUS AND GIROUX, P. 96

[2] WIGLEY, 1995, THE ARCHITECTURE OF
DECONSTRUCTION: DERRIDA'S HAUNT,
'HAUNTED HOUSES', MIT PRESS, P. 163

